

BIJVOEGSEL**Schriftelijke antwoorden van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen gesteld in de eerste termijn van de behandeling van de begroting van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen voor het jaar 2002 (28 000-VIII).**

kamerlid: Ross
partij: CDA
onderwerp: Lerarentekort

vraag:

Nergens kun je in de begroting vinden welke streefdoelen de minister heeft om aan het dramatische lerarentekort een eind te maken. Waar mogen we hem op aanspreken?

antwoord:

Uit de ramingen blijkt duidelijk dat de komende jaren het aantal afgestudeerden van de lerarenopleidingen onvoldoende is om aan de vraag van nieuwe leraren te voldoen. Om de dreigende tekorten het hoofd te bieden is de afgelopen jaren een groot aantal initiatieven ontplooid. Deze variëren van het aanboren van nieuwe categorieën op de arbeidsmarkt (zij-instroom en onderwijs-assistenten), het inzetten van leraren in opleiding in het onderwijsproces, acties om de stille reserve weer voor de klas te krijgen (herintreders), tot het verzilveren van adv en het aantrekkelijker maken van het leraarberoep door het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden. Ook in de afgelopen jaren was het verschil tussen de vraag naar nieuwe leraren en het aantal afgestudeerden van de lerarenopleiding zeer groot. Toch zijn schoolbesturen er steeds in geslaagd het grootste deel van de vacatures te bezetten vanuit de stille reserve, door zij-instromers, door verzilvering van adv. Het streefdoel is natuurlijk een zodanige personeelsvoorziening dat scholen, zonder voor langere tijd noodmaatregelen te moeten treffen, het onderwijs kunnen verzorgen zonder lerarentekort.

kamerlid: Ross
partij: CDA
onderwerp: Deregulering

vraag:

Er is een gebrek aan eenduidige regie zichtbaar geworden. Kan de minister vertellen hoeveel regels erbij gekomen zijn? Graag aan het eind van deze week de uitslag van deze telling.

antwoord:

Deregulering is geen doel op zich, maar staat ten dienste van verbetering van de kwaliteit en de variëteit van het onderwijs. Deregulering is bovendien niet slechts het schrappen van regels, maar is het verminderen van ingrepen door de overheid en moet leiden tot meer autonomie en meer ruimte voor scholen. Het succes van deregulering kan dus niet worden gemeten aan de hand van de hoeveelheid vervallen regels. Om scholen meer ruimte en handelingsvrijheid te geven zal eerst de bestaande wetgeving aangepast moeten worden. Daar zijn we nu mee bezig. Ik wijs op de Wet op het onderwijstoezicht die het accent verlegt van vooraf regels voorschrijven naar toezicht achteraf, op de herziening van de kerndoelen, aanpassingen in de basisvorming en de wet Beroepen in het onderwijs. Zie bijlage bij brief aan Kamer over WOT waarbij ruim 25 regelingen worden aangegeven die afgeschaft kunnen worden.

kamerlid: Ross
partij: CDA
onderwerp: Deregulering

vraag:

Mw. Ross heeft een lijst laten toevoegen aan de handelingen; een lijst van VO-regels die als knellend wordt ervaren laat de minister hier onderzoek naar doen? En wanneer en hoe gaat hij verbreden?

antwoord:

Ik heb de lijst nauwgezet bekeken. Alvorens ik op de afzonderlijke onderdelen inga eerst het volgende. Het hoeft geen betoog dat deregulering één van de kernonderdelen van ons beleid is. Maar geen deregulering om de vermindering van de hoeveelheid regels alleen. Het gaat inderdaad, zoals mevrouw Ross zegt, om de kwaliteit van het onderwijs, maar het gaat ook in het algemeen om de vraag wat je met die regel wilt bereiken. Ons gaat het er om de scholen meer ruimte te geven voor eigen initiatief en creativiteit – voor onderwijs op maat, om het maximale uit de leerling te halen: de kennis-samenleving vraagt daarom, de leerling heeft daar recht op. Wat de verbreding betreft verwijs ik graag naar het antwoord op de vraag van mevrouw Ross naar het uitbreiden van de lijst met initiatiefrijke scholen. De genoemde regelingen loop ik nu langs (bijlage 1)

kamerlid: Ross
partij: CDA
onderwerp: Verhuizing departement

vraag:

Verhuizing departement wordt jaar verschoven, geld wel voor 2002 op begroting (43 mln.). Dit is voldoende geld voor afschaffen rentekorting in PO. Eén dag voor begr. behandeling blijken de kosten toe te nemen. Reactie.

antwoord:

Het bouwproces kent zijn eigen dynamiek. Pas kort voor de begrotingsbehandeling is, na uitvoerig overleg met de RGD en de projectontwikkelaar, duidelijkheid gekregen over de effecten in tijd en geld. Deze informatie heb ik u bij brief van 20 november jl. (PDH/2001/38 700) gestuurd. Het geld is weliswaar niet in 2002 nodig, maar wel in 2003 en verder. De meevaller waar mevr. Ross-van Dorp op doelt is gebruikt om een incidentele en structurele tegenvaller bij de Hoftoren mee te compenseren. De afschaffing rentekorting in PO kan dus niet op deze wijze gedekt worden. Zie ook de reactie op amendement 23

kamerlid: Ross
partij: CDA
**onderwerp: Vak leven-
beschouwelijk vormings-
onderwijs**

vraag:

Zou graag het vak levensbeschouwing toegevoegd hebben aan het openbaar onderwijs. Graag wilde CDA dat er geld beschikbaar voor gesteld wordt: of aan de gemeente of aan de openbare scholen die er behoefte aan hebben.

antwoord:

Het bevoegd gezag van openbare scholen kan er voor kiezen levensbeschouwelijk vormingsonderwijs en godsdienstonderwijs te laten verzorgen. Uitgangspunt is dat het bevoegd gezag geen verantwoordelijkheid kan en mag dragen voor de inhoud van dat onderwijs.

In de praktijk zijn er gemeenten die subsidiëren, maar dat is geheel een eigen verantwoordelijkheid van die gemeenten.

Er is thans sprake van een uitgebalanceerd stelsel van bevoegdheden en verantwoordelijkheden dat zowel recht doet aan het karakter van het openbaar onderwijs als aan de (grondwettelijke) verhoudingen tussen de overheid en levensbeschouwelijke organisaties. De Rijksoverheid moet hierin niet treden; uitgangspunt is de scheiding tussen kerk en staat.

kamerlid: Eurlings
partij: CDA
onderwerp: Bekostiging

vraag:

De financiering van de brede maatschappelijke taak van het beroepsonderwijs en hoger onderwijs zal in de toekomst dan ook directer verbonden moeten worden aan de onderwijsprestatie van de instelling en de student samen.

antwoord:

In de Verkenning worden twee opties geschetst voor de financiering van beroeps- en hoger onderwijs. De ene optie – meer vraagsturing – heeft als expliciet doel de onderwijsprestaties te verbeteren. De andere optie sluit sterker aan bij de huidige aanbodfinanciering, maar ook daar worden meer prestatie-elementen toegevoegd. Overigens is de huidige studiefinanciering voor het hoger onderwijs en het nieuwe

bekostigingsmodel voor het hbo al sterk gekoppeld aan de onderwijsprestaties van studenten.

kamerlid: Eurlings
partij: CDA
**onderwerp: Manipulatie cijfers
begroting**

vraag:

De cijfers van de ambtenaren bij het Centraal Planbureau worden expres veranderd om minister Hermans beter uit te laten komen ten opzichte van zijn voorganger Ritzen. Graag hoor ik van de minister hoe hij reageert op deze cijfermatige analyse. (Het Kabinet deelt de feitelijke uitgaven in lopende Euro's niet door de correcte prijsindex voor de onderwijsuitgaven maar door de algemene bbp-Deflator) Het feit dat de zijde van de coalitie en de minister de nimmer is weerlegd acht de CDA fractie veelzeggend.

antwoord:

De ontwikkeling van jaar op jaar van de reële uitgaven wordt voor de gehele collectieve sector op basis van één uniforme methode berekend. Sinds 1994 worden de uitgaven daartoe gecorrigeerd voor de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product.

In de Miljoenennota 2002 wordt op blz 75 aangegeven dat in de periode Ritzen II (1994–1998) de uitgaven voor onderwijs reëel met 2,25% zijn gestegen en in de periode 1998–2002 met 3,75%.

Het verschil tussen de door de heer Bomhoff genoemde ontwikkelingen (3,04%) in de periode Ritzen II zit in het feit dat de CPB-cijfers in het jaar 1996 een éénmalige statistische afwijking bevatten., waarvoor gecorrigeerd moet worden.

kamerlid: Eurlings
partij: CDA
**onderwerp: Prijsverloop
onderwijsuitgaven**

vraag:

Ik ontvang graag nadere informatie over de achtergronden van de berekening van de reële onderwijsuitgaven met behulp van het prijsverloop van het Bruto Binnenlands Product (pBBP) en niet met die voor de onderwijsuitgaven.

antwoord:

Sinds 1994 worden de reële uitgaven voor de gehele collectieve sector

berekend met behulp van het prijsverloop van het Bruto Binnenlands Product.

Voordeel van hanteren van één prijsindex voor alle onderdelen van de collectieve sector is dat daardoor de ontwikkelingen in de reële uitgaven van de verschillende onderdelen éénduidig kunnen worden vergeleken.

De prijsindex voor het bruto Binnenlands Product en voor de onderwijsuitgaven vergelijkend kan op basis van de MEV 2002 het volgende worden gesteld: Gedurende de periode Ritzen II (1995–1998) is de prijsstijging van de onderwijsuitgaven 3,4% (0,85% gemiddeld per jaar) lager dan de prijsstijging van het Bruto Binnenlands Product. Waren de reële uitgaven berekend met behulp van het prijsverloop van onderwijsuitgaven, dan zouden de reële uitgaven dus 0,85% hoger zijn. De oorzaak van dit verschil kan in belangrijke mate worden teruggevoerd op het gegeven dat 1996 een bijzonder jaar was. Want het CPB calculeert voor zowel de prijswijziging voor de onderwijsuitgaven als voor de onderwijsuitgaven in dat jaar een negatief cijfer (-/ - 1,4%) en voor de prijswijziging van het Bruto Binnenlands Product een positief cijfer (1,2%). Dit, terwijl in 1996 in de collectieve sector wel degelijk loonen prijsstijgingen zijn opgetreden. Derhalve een verschil van 2,6% (0,65% gemiddeld per jaar).

Dit gegeven heeft mij tot de conclusie gebracht dat er een statistische oorzaak moet zijn van het feit dat het CPB tot een presentatie van een negatieve prijsbijstelling is gekomen. Deze negatieve prijsbijstelling is nu zichtbaar geworden als een reële groei, waarvan geen sprake kan zijn geweest.

De prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product bevat deze statistische vertekening niet. Dientengevolge acht ik de in de Miljoenennota 2002 opgenomen reële groeipercentages – zoals ook aangehaald in de schriftelijke antwoorden op de vragen – een betere presentatie van die groei dan wanneer wordt gedefleerd met het prijsverloop van de onderwijsuitgaven.

Conclusie: zou 1996 buiten beschouwing worden gelaten, dan bedraagt het verschil tussen het prijsverloop van de onderwijsuitgaven en van het Bruto Binnenlands Product nog

slechts 0,2%. Waarmee tevens het verschil in reële groeivoeten is gereduceerd tot 0,2%.

kamerlid: Eurlings
partij: CDA
onderwerp: Vaste boekenprijs

vraag:

Vaste boekenprijs is hoog voor ouders en studenten. Ik pleit ervoor dat het scholen, ouderverenigingen, faculteits- en studieverenigingen op korte termijn vrijgesteld worden van de zogeheten erkenningsregeling bij het handelsverkeer in school- en studiekosten.

antwoord:

Op 23 november jl. heeft u de rapportage met betrekking tot de vaste boekenprijs van schoolboeken voor het voortgezet onderwijs ontvangen. Hierin is ten aanzien van de verruiming van de erkenning-regeling zoals deze is geformuleerd in het «Reglement voor het Handelsverkeer van boeken in Nederland» aangekondigd dat op korte termijn overleg zal worden gevoerd met de brancheorganisaties. Overigens valt het wetenschappelijke boek buiten het systeem van de vaste boekenprijs.

kamerlid: Eurlings
partij: CDA
onderwerp: Subsidie mini-ondernemingen

vraag:

Via de stichting mini-ondernemingen worden 3000 jongeren gesteund. Opvallend dat EZ dit steunt, en OCenW niet. Graag reactie van minister op uitblijven subsidie.

antwoord:

Over een subsidie aan de stichting mini-ondernemingen zijn op dit moment gesprekken gaande tussen de stichting mini-ondernemingen aan de ene kant, en het ministerie van EZ en OCenW aan de andere kant. De doelstelling van de stichting mini-ondernemingen sluit inhoudelijk aan bij de doelstelling van de door de ministeries van EZ en OCenW geïnstalleerde Commissie Onderwijs en Ondernemerschap. Deze commissie heeft tot doel om ondernemerschap structureel en zo breed mogelijk in te bedden in het onderwijs.

kamerlid: Eurlings
partij: CDA
onderwerp: Middelen voor «curiosity driven» onderzoek

vraag:

De investeringen in puur vernieuwend onderzoek blijft teveel achterwege. Zogeheten «curiosity driven» onderzoek verdient meer dan een goed bedoeld lapmiddel als de 25 miljoen gulden (?) de motie Melkert.

En TNO verdient ook beter dan 10 miljoen gulden (?) korting door de minister, die zogenaamd afhankelijk is gesteld van het halen van omzet op de markt

antwoord:

In het SEO-onderzoek dat is verricht in het kader van de evaluatie van de vaste boekenprijs voor schoolboeken (op 23 nov. jl.. aan de Kamer gezonden) is bezien wat het zou kosten om de leermiddelen in het VO gratis te maken, zoals dat nu in het PO het geval is. De onderzoekers komen daarbij tot de conclusie dat dit de overheid een bedrag tussen de 140 en 248 mln euro zou kosten. Daarbij is het onderdeel boekenkosten in de WTOS al verrekend. Ik teken daarbij aan dat deze berekening is gemaakt vóórdat de meest actuele gegevens over boekenkosten (denk aan het recente NIBUD-onderzoek) beschikbaar waren. Die kosten zullen dus waarschijnlijk nog wat hoger gaan uitvallen.

Het Kabinet heeft dan ook in genoemde brief deze mogelijkheid afgewezen.

De heer Eurlings vroeg ook naar de financiering van TNO. Hierover heb ik met TNO afgesproken dat in de financieringsbrief van TNO een tekst wordt opgenomen waarmee wordt aangegeven dat wanneer TNO de marktomzetdoelstelling haalt, TNO een sterke uitgangspositie heeft bij de uiteindelijke afweging of de structurele korting voor 2003 op de basisfinanciering blijft bestaan.

kamerlid: Ross
partij: CDA
onderwerp: Lerarenbevoegdheid

vraag:

Voorstel CDA: universitair opgeleide mensen binnen hun studie mogelijkheid geven hun pedagogische aantekening te halen in een periode van bijv. één semester. Ook reeds

afgestudeerden moeten er geen twee jaar over hoeven doen om hun bevoegdheid binnen te slepen.

antwoord:

Een periode van een half jaar is onvoldoende voor universitaire studenten om hun onderwijsbevoegdheid te behalen. Dit is de reden geweest voor het introduceren van de universitaire lerarenopleidingen aan het eind van de jaren tachtig. Deze opleidingen duren een jaar en volgen op een volledige doctoraal opleiding. In de afgelopen periode is gebleken dat dit traject in totaliteit voor studenten lang is, en dat de kennismaking met het leraarsberoep eerst zeer laat plaats vindt. Daarom wordt sinds 1998 gestreefd naar een verkorting van het totale traject, doordat studenten reeds in het 4e jaar kunnen starten met de lerarenopleiding, als duale variant of als afstudeerrichting. Hiermee kan in veel gevallen een verkorting van het totale traject worden bereikt. Bovendien kunnen studenten zich eerder in de studie op het leraarsberoep oriënteren. Verkorting van het totale opleidingstraject door indaling van de universitaire lerarenopleiding in de doctoraalfase vind ik een kwalitatief verantwoorde benadering. Deze benadering zal in de nieuwe bachelor-master wet worden gecontinueerd. Overigens is de belangstelling voor een universitaire lerarenopleiding – na een daling van drie jaar – vorig jaar weer gestegen. De gegevens over dit jaar zijn echter nog niet bekend. Reeds afgestudeerden hoeven er geen twee jaar over te doen om hun bevoegdheid te behalen. Bij de zij-instroom voor hoger opgeleiden wordt in het kader van het toelatingsonderzoek bepaald op welke punten de zij-instromer nog aanvullende scholing nodig heeft. Deze scholing moet na maximaal 2 jaar tot een onderwijsbevoegdheid leiden, maar dat kan dus ook veel eerder.

kamerlid: Slob
partij: ChristenUnie
onderwerp: Schoolkosten

vraag:

Wat de fractie van de CU betreft moet het beleidsroer met betrekking tot de schoolkosten nu echt om. Voor 2002 steld de CU voor: met het onderwijsveld gezamenlijk bekijken hoe de kosten in neer-

waartse zijn omgebogen kunnen worden;
een einde maken aan de vaste schoolboekenprijs;
een maximum stellen aan de verplichte vrijwillige ouderbijdrage; op termijn afschaffen van het lesgeld; om te beginnen schrappen van de voorgestelde verhoging van 2002.

antwoord:

1. Zoals ik u reeds in mijn reactie op het NIBUD schoolkostenonderzoek heb gemeld, zal ik onderzoeken welke mechanismen op schoolniveau een rol spelen bij de totstandkoming van de schoolkosten. Vóór de zomer zal ik uw Kamer dit onderzoek aanbieden, vergezeld van een reactie, waarbij ik aangrijpingspunten voor oplossingen op schoolniveau zal aandragen die er toe moeten leiden dat de schoolkosten beter beheersbaar worden

2. In de brief over het onderzoek van SEO (VO/BOB/01/46 570, d.d. 23/11/01) is aangegeven dat het kabinet tot de voorlopige conclusie komt dat voortzetting van het systeem voor de vaste schoolboekenprijs na 2004 ongewenst is. Er wordt nog nader onderzoek ingesteld naar de kosten/baten van alternatieve instrumenten.
Een definitief standpunt over de vaste boekenprijs voor schoolboeken wordt bepaald na afronding van de totale VBP-evaluatie en het vervolgonderzoek.

3: De ChristenUnie pleit voor het op termijn afschaffen van het lesgeld. De heer Slob verwijst daarbij naar het artikel 13 van het IVESC. De vraag hoe dit artikel van dit internationale verdrag te interpreteren is al vaker onderwerp van debat met uw Kamer geweest. Bij de behandeling van de WTOS heb ik betoogd dat kosteloos onderwijs (een niet al te gelukkige vertaling van free education) niet altijd betekent dat er geen enkele bijdrage van ouders wordt verwacht. Free education betekent in mijn opvatting dat het onderwijs toegankelijk moet zijn, d.w.z. dat er geen financiële belemmeringen mogen zijn voor ouders om hun kinderen naar school te laten gaan. De WTOS voorziet erin dat de groepen die de grootste problemen hebben met de kosten tegemoet worden gekomen. Ik voel me in deze argumentatie ondersteund door het Handvest van de

grondrechten van de Europese Unie. Dat staat toe dat ouders (of leerlingen) voor specifieke vormen betalen, mits de betreffende staat maatregelen neemt om een financiële compensatie toe te kennen. Dit betekent dat ik hierin geen noodzaak zie om het lesgeld af te schaffen.

De heer Slob heeft in het licht van zijn wens tot afschaffing een amendement ingediend om de verhoging van het lesgeld voor het schooljaar 2002–2003 ongedaan te maken.

Ik acht dit niet nodig. Dit schooljaar zullen ouders voor het eerst met de nieuwe systematiek van de gewijzigde Les- en Cursusgeldwet (LCW) te maken krijgen. Dit is een sprong voorwaarts ten opzichte van de oude systematiek. Was het tot vorig schooljaar zo dat het lesgeld driejaarlijks gekoppeld werd aan de kosten van het onderwijs, vanaf dit schooljaar wordt het lesgeld jaarlijks geïndexeerd op basis van de algemene prijsontwikkeling. De nieuwe systematiek zorgt voor een geleidelijke ontwikkeling van het lesgeld die gekoppeld is aan de inflatie.

Overigens wordt de verhoging van het lesgeld voor gezinnen met inkomens tot modaal volledig vergoed via de WTOS. Gezinnen met inkomens boven modaal ontvangen, zeker als zij meer schoolgaande kinderen hebben, een gedeeltelijke vergoeding.

kamerlid: Slob
partij: ChristenUnie
onderwerp: Huisvesting

vraag:

We zijn er nog niet Dat geldt ook voor onderwijshuisvesting. Met de VNG wachten we op een sluitend plan van aanpak voor huisvesting. Het is mooi dat u overweegt om bij voorjaarsnota 2002 structureel een bedrag van fl. 100 mln. aan het gemeentefonds toe te voegen. Maar overwegingen zijn net voldoende voor gemeenten en schoolbesturen om beleid te maken. Scholen moeten qua huisvesting kunnen voldoen aan kwaliteitseisen en er moet meer ruimte komen voor de extra handen in de klas. Bent u bereid om nog voor het einde van de regeerperiode met een sluitend plan van aanpak te komen op dit onderwerp?

antwoord:

zie mijn antwoord op de vraag van kamerlid Van der Vlies over onderwijshuisvesting.

kamerlid: Slob
partij: ChristenUnie
onderwerp: Tweetalig onderwijs

vraag:

Deelt de SO de mening dat het Nederlands voertaal binnen het voortgezet onderwijs moet zijn? Deelt zij onze vrees dat tweetalig onderwijs mede aangeboden wordt om de betere leerlingen binnen te krijgen en, zoals door een school werd toegegeven, om ervoor te zorgen dat de school niet zwarter wordt.

antwoord:

Tweetalig onderwijs plaats ik in de context van gewenste variëteit. Tweetalig onderwijs wordt aangeboden om leerlingen met een specifieke belangstelling of talent voor de vreemde taal binnen te krijgen, net zoals dat met gymnasia gebeurt of met een ander verrijkt onderwijsaanbod. Daar is niks mis mee. Tweetalig onderwijs wordt meestal alleen aan de VWO afdeling gegeven. Wij vinden een verrijking van het onderwijsaanbod voor deze groep ook van belang.
Natuurlijk blijft de positie van het Nederlands als voertaal onaangetast. Er is weliswaar een flinke groei van het aantal scholen met TTO, maar die hebben vaak maar één of twee TTO klassen per leerjaar en het gaat in de eerste klas van het voortgezet onderwijs om minder dan 1% van de leerlingen.
Uit evaluatieonderzoek is gebleken dat de prestaties van deze leerlingen er in andere vakken niet op achteruit zijn gegaan, dus ook niet in de Nederlandse taal. Bovendien blijven de examens Nederlandstalig en om die reden worden in de bovenbouw de meeste lessen in het Nederlands gegeven.
Ik kan me niet voorstellen dat tweetalig onderwijs wordt gebruikt om ervoor te zorgen dat de school niet zwarter wordt. Ik heb daar ook geen aanwijzingen voor, maar blijft ook dit goed volgen.

kamerlid: Slob
partij: ChristenUnie
onderwerp: Schoolkosten

vraag:

De schoolkosten zijn zodanig toegenomen dat het zo schijnt te zijn dat er bijvoorbeeld scholen zijn waar leerlingen rondlopen die het complete boekenpakket tot hun beschikking hebben. Hoe verhouden dit type situaties zich met de bepaling in het Internationale Verdrag Economische Sociale en Culturele Rechten dat secundair onderwijs kostenloos moet zijn? (Een verdrag dat Nederland ook ondertekend heeft)

antwoord:

Deze situaties zijn mij niet bekend. Zoals ik al heb aangegeven aan uw Kamer: er komt een onderzoek naar de beheersing van schoolkosten, waaronder de kosten van de schoolboeken. De resultaten van dit onderzoek kunt u verwachten voor de zomer.

Voor beantwoording IVESCR; zie spreekgeschets M Iesgeld

kamerlid: Lambrechts
partij: D66
onderwerp: Schaalvergroting

vraag:

Het invoeren van maximale schoolgrootte lijkt D66 niet de goede weg. D66 gaat voor:

- meer zeggenschap van ouders, leerkrachten, deelnemers
- bestuurskracht en budgetten op schoolniveau
- delegatie aan schoolleiding
- bestuurlijke krachtenbundeling in federatief verband
- huisvestingsmiddelen die kleine schaal ook fysiek mogelijk maken (en dan is die 100 mln. die in de OCenW-notitie terzake worden genoemd niet genoeg!)

antwoord:

Voor een deel van deze punten zijn er al beleidsinitiatieven. De oudergeleding in de medezeggenschapsraad heeft momenteel een initiatiefrecht dat in het beoogde vernieuwde medezeggenschapsregime wordt versterkt. Dit zal in het algemeen bijdragen aan een versterking van de positie van ouders op de school. De voorgenomen invoering van de WOR versterkt de positie van de leerkrachten

Hoe een schoolbestuur budgetten over zijn scholen verdeelt, is een zaak van de betrokkenen. Medezeggenschapsraden hebben daar ook invloed op.

In de relatie tussen bestuur en schoolleiding is sprake van een verdere professionalisering. De schoolleiding wordt nadrukkelijker ook verantwoordelijk voor het te voeren beleid.

Er is al een regeling die bestuurlijke krachtenbundeling in federatief verband bevordert.

Scholen en gemeenten bepalen, waar nodig in onderling overleg, hoe de beschikbare investeringsmiddelen worden ingezet. Zoals in de notitie «School op Maat» aangegeven, kunnen deze middelen ook worden aangewend om kleinschalige inrichtingen te realiseren. Het kabinet is voornemens om bij Voorjaarsnota 2002 € 45 miljoen structureel voor onderwijshuisvesting vrij te maken. De gemeenten hebben, bij monde van de VNG, aangegeven dat het in de rede ligt dat onderwijs prioriteit blijft. Het kabinet gaat er vanuit dat gemeenten deze inspanningsverplichting nakomen.

kamerlid: Lambrechts
partij: D66
onderwerp: Onderzoeksbudget via competitie

vraag:

Vier jaar geleden ware we het erover eens dat het goed zou zijn het budget voor in competitie te verwerven onderzoeksmiddelen met 200 miljoen te verhogen. Dat is niet doorgegaan maar nu formuleert de minister het als een van de «het zou goed zijn als» voornemens. Is het zijn ambitie om hier ook echt prioriteit in de uitvoering aan te geven?

antwoord:

zie mijn antwoord op de vraag van kamerlid Van Bommel over wetenschappelijk personeel.

kamerlid: Lambrechts
partij: D66
onderwerp: HBO-master

vraag:

Is de minister het met D66 eens dat er toch duidelijk meer ontwikkelingsruimte voor de HBO-masters is afgesproken?

Niet voor alle opleidingen maar voor bijvoorbeeld de Nurse Practitioner?

antwoord:

zie het antwoord van het kamerlid Hamer over de HBO-masters.

kamerlid: Lambrechts
partij: D66
onderwerp: Tweede Fase VO

vraag:

D66 vraagt de staatssecretaris op de korts mogelijke termijn de afgewezen motie Lambrecht/Cornielje tot uitvoer te brengen en de deelvakken Frans en Duits weer tot hele vakken te maken waarin spreken, lezen en literatuur in samenhang aan de orde komen.

antwoord:

Het tweede fase programma is versplinterd: dat constateert ook de inspectie in het rapport dat ik onlangs naar de Kamer zond. Ik ben in gesprek met de organisaties om o.a. daaraan iets te doen. Maar vooral ook om meer ruimte te geven aan de scholen in de ontwikkeling van hun eigen studiehuis. De deeltalen komen in dat gesprek ook aan de orde.

kamerlid: Lambrechts
partij: D66
onderwerp: ARBO-veiligheid

vraag:

Lambrechts vraagt de staatssecretaris om een reactie op de stelling dat de we alerter moeten zijn op veiligheid, onveilige situaties ook niet langer moeten gedogen en onze lijkheid moeten nemen voor de verbetering van de situatie

antwoord:

Er wordt op dit moment hard aan gewerkt om de veiligheid in schoolgebouwen te vergroten. Om scholen in de gelegenheid te stellen om onveilige situaties in gebouwen aan te pakken is dit jaar incidenteel 30 miljoen (67 miljoen gulden) ter beschikking gesteld voor gebouwonderhoud. Vanaf 2002 worden de bijdragen voor gebouwonderhoud structureel verhoogd. Op dit moment is de campagne Veiligheid op de basisschool gestart waarbij scholen worden geholpen het veiligheidsbeleid in de school beter vorm te geven.

De arbo-inspectie controleert de veiligheid van gebouwen. Scholen zorgen voor een plek waar kinderen veilig kunnen leren en spelen. OCenW zorgt voor voldoende

budgetten voor materiële instandhouding.

kamerlid: Lambrechts
partij: D66
onderwerp: Bekostiging per student in HBO

vraag:

Aan de minister wordt gevraagd om zich voor wat betreft HBO en WO uit te spreken voor bekostiging op gelijke leest in HBO en WO. Een bekostiging per student, zoals dat ook bestaat in het funderend onderwijs.

antwoord:

Ik ben begonnen met aanpassing het HBO-bekostigingsmodel met als kernpunten:

Bekostiging op basis van studiepunten;

Alleen voor bij de instelling ingeschreven en collegegeld betalende student;

Premies voor instroom en diploma; De bekostigingssystematiek van de universiteiten wordt per 1 januari 2003 gewijzigd. Dit betekent dat naast de masterdiploma's ook de bachelordiploma's zullen gaan meetellen bij de berekening van de rijksbijdrage. Dit vergroot de flexibiliteit in leertrajecten. Bovendien zal het gewicht van de diploma-rendementen worden versterkt met ca. 50%. Invoering is budgettair neutraal.

Door de genoemde aanpassingen wordt het verschil tussen de beide bekostigingsmodellen in het HO verkleind. Het BaMa-model biedt een goede basis voor verdere convergentie op langere termijn

kamerlid: Lambrechts
partij: D66
onderwerp: 15 Miljoen onderwijsinspectie

vraag:

Mag ik ervan uitgaan dat de minister erin geslaagd is de benodigde 15 miljoen te vinden om de scholen jaarlijks te kunnen inspecteren. Er ligt een amendement van onze hand dat op een meerderheid kan rekenen. Ik voel me dus ook voor de dekking mede verantwoordelijk.

antwoord:

In het kader van de Voorjaarsnota 2002 zal ik bekend maken hoe ik in deze dekking heb voorzien.

kamerlid: Lambrechts
partij: D66
onderwerp: Studiefinanciering meenemen naar buitenland

vraag:

waarom verzet de minister zich tegen het meenemen door studenten van hun studiefinanciering naar landen buiten Europa?

antwoord:

Mevrouw Lambrechts heeft het beeld dat ik mij verzet tegen het meenemen van studiefinanciering naar landen buiten Europa. Dit is een misverstand. Bij de behandeling van de nota «studeren zonder grenzen» heb ik nadrukkelijk aangegeven uit te gaan van een groei-model. Ik wil beginnen met de landen binnen de EER. Mijn doel ligt echter verder, daarover geen misverstand, maar ik acht deze tussenstap en een goede evaluatie daarvan noodzakelijk.

kamerlid: Lambrechts
partij: D66
onderwerp: Art.23

vraag:

D66 meent dat paars had moeten komen tot een modernere interpretatie van Artikel 23. Meer specifiek wordt verwezen naar een quoteringsregeling die aan de orde was in de gemeenteraad van Ede waarin werd voorgesteld een verdeelsleutel te hanteren van max. 50% allochtone leerlingen van de openbare school en 15% van de bijzondere scholen. Hier is sprake van discriminatie (artikel 1 Grondwet). Naar aanleiding van de vraag aan de Minister nu daadwerkelijk te beginnen met de modernisering van Artikel 23. D66 stelt voor om een aantal vooraanstaande onderwijsjuristen een advies te vragen of het mogelijk is (en zo ja hoe) ook in Nederland een aanvaardingsplicht «naar Vlaams-model» in te voeren voor publieke bekostigde scholen. In aansluiting hierop vraagt D66 aan PvdA en VVD om te blijven volharden in een verhaal op het weigeren van leerlingen die aangewezen zijn op zwaardere vormen van speciaal onderwijs (geen restricties, ook niet van denominatieve aard).

antwoord:

Het Vlaamse model waarnaar verwezen wordt, is nog in ontwikkeling. De minister van onderwijs in

Vlaanderen heeft een voorstel gedaan scholen te verplichten allochtone leerlingen op te nemen (inschrijvingsrecht een aanvaardingsplicht). Dit voorstel bleek echter geen garantie te bieden om de gewenste multi-culturele school vorm te geven. Allochtone ouders zouden zich op één school kunnen inschrijven waardoor een school met 100% allochtone leerlingen ontstaat. Daarom is het oorspronkelijke voorstel aangepast. Scholen mogen bij een bepaald percentage allochtone leerlingen deze leerlingen weigeren. De discussie gaat nu over de vaststelling van dit percentage. Het is de bedoeling van het ministerie dit zoveel mogelijk op lokaal niveau te laten vaststellen. Het voornemen is een decreet op te stellen waarin zowel het recht op inschrijving, de aanvaardingsplicht en de mogelijke weigeringsgronden worden opgenomen. De ontwikkelingen in Vlaanderen worden intensief gevolgd. Begin 2002 vindt er een gezamenlijke conferentie over dit onderwerp plaats. Mede naar aanleiding van de ontwikkelingen en ervaringen in Vlaanderen kan worden bezien of een dergelijke systematiek wenselijk voor en toepasbaar is binnen de Nederlandse situatie. De kamer zal over de ontwikkelingen worden geïnformeerd. Tevens is in het kader van de Verkenning «Grenzeloos leren» de Onderwijsraad advies gevraagd over allerlei relevante ontwikkelingen in het kader van artikel 23 van de Grondwet. Daarin zal dit onderwerp van de juridische invalshoek worden meegenomen.

kamerlid: Lambrechts
partij: D66
onderwerp: Tandheelkunde

vraag:

Is de minister bereid om een onderzoek te laten doen naar hoe te komen tot een herformulering van de taken van de verschillende beroepsgroepen werkzaam binnen de tandheelkunde, met als doel een aanpassing van de opleidingen om op die wijze tegemoet te komen aan het gebrek aan tandheelkundig personeel?

antwoord:

De organisatie van de beroepsstructuur in de zorg is natuurlijk een verantwoordelijkheid van mijn

collega van VWS. Maar natuurlijk ben ik graag bereid om de noodzakelijke wijzigingen in de opleidingsstructuur die samenhangen met een wijzigende beroepsstructuur te faciliteren. Een onderzoek met als doel dan te komen tot aanpassing van de opleidingen wil ik graag ter hand nemen.

kamerlid: Lambrechts/de Vries
partij: D66/VVD
onderwerp: 10 Miljoen TNO

vraag:

Is het juist dat wij op TNO 10 miljoen moeten bezuinigen? Hoe kan dat? TNO is een instelling wiens kwaliteit buiten kijf staat. Is de minister bereid om voor 2003 te zoeken naar mogelijkheden om die korting alsnog ongedaan te maken?

antwoord:

zie mijn antwoord op de vergelijkbare vraag van de heer Eurlings over deze korting.

kamerlid: Rabbae
partij: GroenLinks
onderwerp: Lerarentekort

vraag:

Het oplossen van het lerarentekort is een nationale prioriteit. Vijf voorstellen: 1) 60% van afgestuurde lerarenopleiding gaan in andere sector werken. De afgestudeerde zouden individueel moeten worden benaderd om ze in het onderwijs aan de slag te krijgen. 2) onderzoek naar onder welke voorwaarden leraren die nu buiten de onderwijssector werkzaam zijn tijdelijk bereid zijn om zich uit te laten lenen (b.v 3 jaar) aan het onderwijs(in aanvulling op zij-instromers en herintreders. 3) verkennen of leraren geworven kunnen worden uit landen als België, Duitsland en Frankrijk. 4) stimuleren dat mensen die sabbatsverlof opnemen in een andere sector deze tijd door brengen in het onderwijs. 5) mogelijk creëren/stimuleren deze studenten van hogescholen en universiteiten stage lopen op school vanuit opleiding (b.v frans)

antwoord:

Concreet ingaand op de vijf punten van de heer Rabbae:
Ad 1)
PABO-afgestudeerdengaan vrijwel allemaal (95 procent) ook daadwerkelijk in het onderwijs werken. Veel afgestudeerden van een leraar-

opleiding VO kiezen echter voor een baan buiten het onderwijs. Ik ben voornemens een actieplan «Active-ring Stille Reserve voor het Voortgezet Onderwijs» op te stellen. Het vergroten van het behoud van de sector onderwijs van de net afgestudeerden van de lerarenopleiding VO zal zeker deel uit maken van deze aanpak.

Ad 2)

Ik zal een onderzoek laten uitvoeren naar loopbanen van werknemers – of ze nu binnen of buiten het onderwijs werken – met een onderwijsbevoegdheid voor het VO. Tevens zal daarbij worden gekeken naar motieven en beweegredenen voor de loopbaankeuzen die zijn gemaakt. Een vraag naar de voorwaarden voor eventuele (tijdelijke) herintrede in het onderwijs zal zeker deel van dit onderzoek uitmaken.

Ad 3)

Lereren aantrekken uit de ons omringende landen, blijkt in de praktijk lastig, omdat leraren moeilijk direct inzetbaar zijn in het Nederlandse onderwijs. Wel blijkt het mogelijk om buitenlandse taalassistenten in te zetten in het onderwijs ter ondersteuning van het talenonderwijs. Waar mogelijk krijgen deze taalassistenten de kans om door te groeien naar het leraarschap.

Ad 4)

Het lijkt me onwaarschijnlijk dat mensen die in andere sector sabbatsverlof krijgen, deze periode willen benutten voor een leraarsbaan.

Ad 5)

Dit gebeurt in de praktijk reeds.

kamerlid: Rabbae
partij: GroenLinks
onderwerp: Onderwijsprogramma bewustwording culturele identiteit

vraag:

Leerlingen en studenten zouden zich in onze multiculturele samenleving bewuster moeten zijn van de eigen culturele identiteit en die van anderen. Daarom wil ik de bewindpersonen verzoeken een onderzoek uit te zetten (bij onderwijsraad of andere organisatie) naar de mogelijkheden om een onderwijsprogramma te ontwikkelen waardoor het inzicht in verschillen in culturen groter wordt en hoe een dergelijk programma kan worden ingevoerd in het PO en VO maar ook in hoger –

en universitair onderwijs. In het funderend onderwijs zou een dergelijk programma kunnen worden aangehaakt bij maatschappijleer; het moet in elk geval binnen bestaande curriculum worden ingepast.

antwoord:

Alle scholen moeten er in hun onderwijs van uit gaan dat leerlingen opgroeien in een multiculturele samenleving. Bewust zijn van de eigen culturele identiteit en die van anderen valt hieronder. De gebeurtenissen van 11 september (aanval op WTC) en de gevolgen hiervan worden op alle scholen besproken. Het onderwijs moet kunnen omgaan met de verschillende gezichtspunten die daarbij naar voren worden gebracht. Intercultureel onderwijs krijgt hierdoor een nieuwe dimensie. Met de inspectie zal worden afgesproken om in het onderwijsverslag meer aandacht te besteden aan intercultureel onderwijs. Dit verschaft scholen meer duidelijkheid over de wijze waarop zij de intercultureel onderwijs kunnen invullen.

Jaarlijks is een budget van f 350 000,- beschikbaar om intercultureel onderwijs in te voeren in het primair en voortgezet onderwijs. Tot nu toe zijn de activiteiten, uitgevoerd door KPC-groep, vooral gericht geweest op de intermediaire organisaties (sbd, pabo, lpc, gemeenten). Vanaf volgend jaar zullen deze middelen worden ingezet vanuit de vragen die scholen hierover stellen.

kamerlid: Hamer
partij: PvdA
onderwerp: Financiële ondersteuning JOB

vraag:

In het verlengde van het innovatiefonds voor het beroepsonderwijs is ook financiële ondersteuning nodig voor de uitbreiding van de taken van de leerlingenorganisatie JOB, zodat leerlingen een echte betrokkenheid krijgen. Graag uw reactie

antwoord:

De ledenorganisatie JOB ontvangt een jaarlijks budget van 272 268 Euro. Aanvullend daarop ontwikkel ik een financiële regeling voor de inkomensondersteuning van de bestuursleden van de JOB. Hiermee beoog ik de bestuurlijke versterking van de JOB te bevorderen. De hiervoor genoemde financiële

ondersteuning is in lijn met de financiële ondersteuning van de leerlingen/studentenvertegenwoordigers in de andere onderwijssectoren.

Op dit moment ben ik met de JOB intensief in gesprek over de verdere ontwikkeling van de JOB als ledenorganisatie waarbij een substantiële vergroting van het ledenaantal een belangrijke doelstelling is, naast de hiervoor genoemde versterking van het bestuur van de JOB. Daarnaast ben ik met de JOB in gesprek over de concrete invulling van het servicecentrum wat betreft de activiteiten, organisatorische inbedding, de juridische positionering en de bestuurlijke onafhankelijkheid van het servicecentrum ten opzichte van de JOB.

Dit gesprek voer ik in het licht van de modernisering van de medezeggenschap. De verdere versterking van de positie van de deelnemer binnen de instellingen zal een belangrijke impuls krijgen door de introductie van instellingsraden. Deze introductie van instellingsraden zal ook betekenis moeten hebben voor toekomstige inrichting van de vertegenwoordiging van de deelnemers op landelijk niveau. De vertegenwoordiging van de deelnemers zal door de introductie van instellingsraden veel meer een regionaal karakter krijgen direct gekoppeld aan een instelling. De ondersteuning van de landelijke vertegenwoordiging van de deelnemers zal ik in dat licht verder bezien. Een onafhankelijk gepositioneerde servicecentrum onder regie van de JOB kan daarbij een belangrijke rol spelen.

kamerlid: Hamer
partij: PvdA
onderwerp: Doorstroompremie VMBO-MBO

vraag:

In ons verkiezingsprogramma stellen we voor leerlingen die vanuit VMBO naar MBO doorstromen een doorstroompremie te geven. Gaarne uw reactie op dit idee.

antwoord:

De grootste premie die we de leerling kunnen geven is uitdagend onderwijs dat goed voorbereidt op vervolgonderwijs en arbeidsmarkt. Zoals ik reeds heb aangegeven in het algemeen overleg over het beroeps-

onderwijs dat ik recent met u heb gevoerd, vind ik het een sympathiek idee om leerlingen te belonen die goed presteren. In de verkenning studiefinanciering en in de middel-lange termijn verkenning beroepsonderwijs wil ik dit onderwerp verder verkennen in afweging met investering in bedrag en rendement.

kamerlid: Hamer
partij: PvdA
onderwerp: VVE

vraag:

PvdA voor ontkokering van kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en scholen zodat in elke gemeente een basisvoorziening ontstaat. In de verkenning worden 3 scenario's geschetst. Kan de staatssecretaris aangeven wat de voorkeur is van het kabinet? (Nav een vraag uit de Kamer geeft Hamer aan zelf geen voorkeur te kunnen uitspreken en eerst het standpunt te willen horen van het kabinet.)

antwoord:

Het Kabinet onderschrijft het streven naar meer samenwerking tussen peuterspeelzaal, kinderopvang en basisschool. Over de voortgang van de brede-school ontwikkeling in Nederland hebben staatssecretaris Vliegthart en ik u onlangs bericht. Samenwerking tussen genoemde voorzieningen is het meest kenmerkend voor de huidige brede-school ontwikkeling. In de Verkenning Grenzeloos leren zijn drie denkbare scenario's geschetst als bijdrage aan het publiciteitsdebat over dit onderwerp in de aanloop naar de volgende regeerperiode. Daarbij is bewust geen voorkeur uitgesproken. Voor een keuze uit de scenario's, die aan een volgend kabinet is, is inderdaad verdere uitwerking van de opties in al hun consequenties nodig. Hieraan wordt de komende maanden gewerkt.

kamerlid: Hamer
partij: PvdA
onderwerp: Doorstroom vanuit theoretische leerweg VMBO

vraag:

We krijgen signalen dat veel leerlingen uit de theoretische leerweg doorstromen naar de Havo. Betekent dit niet dat hierdoor minder leerlingen instromen in niveau 3 en 4 van het MBO en is dit dus een ongewenste ontwikkeling?

antwoord:

De theoretische leerweg binnen het vmbo is dit schooljaar van start gegaan. Het gaan dan om het derde leerjaar. Feitelijke doorstroomgegevens zijn daarom nog niet aan de orde.

In de afgelopen jaren is er overigens sprake geweest van een ontwikkeling die een andere kant is opgegaan dan waar de vraag naar verwijst: de doorstroom vanuit het mavo naar het havo is minder geworden.

kamerlid: Hamer
partij: PvdA
onderwerp: HBO-opleiding «Integrale veiligheid»

vraag:

De PvdA wil ruimte voor HBO-opleidingen, zoals op het terrein van integrale veiligheid, realiseren. Waarom heeft de minister, in tegenstelling tot de minister van BZK, de start van deze nieuwe opleiding afgewezen?

antwoord:

Zoals bij alle aanvragen voor nieuwe opleidingen is in het kader van de CROHO-procedure (in casu de registratieprocedure gericht op de start van opleidingen in het studiejaar 2003-2004) ook voor het gezamenlijke initiatief van enkele hogescholen voor het starten van een nieuwe opleiding Integrale Veiligheid door de ACO advies uitgebracht over de doelmatigheid van het beoogde nieuwe onderwijs. Dit advies was voor de desbetreffende aanvraag negatief. De ACO twijfelde niet alleen aan de door de aanvragende hogescholen ingeschatte arbeidsmarktbehoefte (die zij te optimistisch achtte), maar zette tevens de nodige vraagtekens bij de in haar ogen te weinig naar specialisaties onderscheidende opzet van het curriculum van de beoogde nieuwe opleiding. De ACO heeft zich in haar advies daarbij mede gebaseerd op de oordelen van enkele van onafhankelijke derden ingewonnen deskundigenadviezen. Overigens valt in het negatieve advies van de ACO met betrekking tot de aanvraag geenszins te lezen dat er geen ruimte zou zijn voor anders opgezette opleidingen op het gebied van de integrale veiligheid.

kamerlid: Hamer
partij: PVDA
**onderwerp: Verbeteren volwassene-
neducatie**

vraag:

Volwasseneneducatie, onderwijs aan (allochtone) analfabeten is niet op orde.
De MDW-werkgroep «Doelmatigheid van de scholingsmarkt» heeft onlangs een rapport uitgebracht waarvan het kabinet de aanbevelingen over heeft genomen.
Hoe krijgen de aanbevelingen uit dit rapport vorm zodat bijv. de scholing in het kader van de inburgering, reïntegratie en sociale activering verbetert?

antwoord:

In de intentieverklaring, die in januari 2002 gereed zal zijn, zullen de VNG en OCenW concrete afspraken maken om de afstemming van scholing in het kader van de inburgering, reïntegratie en sociale activering te verbeteren. Met de intentieverklaring worden betere randvoorwaarden gecreëerd voor het realiseren van integraal beleid zowel op het niveau van de rijksoverheid als op het niveau van gemeenten.
Hierdoor wordt de regierol van de gemeenten versterkt en de uitvoering van educatie verbeterd.
Dit alles leidt tot een beter aanbod voor de deelnemers.
Van de zijde van de rijksoverheid houdt dit de volgende acties in:
het stroomlijnen van het educatiebeleid met beleid zoals inburgering oudkomers en nieuwkomers en het reïntegratiebeleid;
het stroomlijnen van de verantwoording voor het educatiebeleid met die voor de onder punt 1 genoemde beleidsterreinen;
het stroomlijnen van de informatie; er voor zorgen dat goede praktijkvoorbeelden worden uitgewisseld.
Inmiddels heeft het kabinet de SER gevraagd om te adviseren over de verdere ontwikkeling en op het terrein van leven lang leren. Daarbij wordt in de adviesaanvraag nadrukkelijk verwezen naar het MDW-rapport en het kabinetsstandpunt daarbij. Tenslotte heeft het kabinet tijdens het recente najaars-overleg afspraken gemaakt over een verdere verkenning van de mogelijkheden van een Persoonlijke Ontwikkelingsrekening.

kamerlid: Hamer
partij: PvdA
**onderwerp: WTS/Stijding school-
en studiekosten**

vraag:

De PvdA maakt zich grote zorgen over de stijging van de school- en studiekosten. Gezinnen met schoolgaande kinderen en lagere inkomens staan voor grote bijdragen. De WTS kan volgens de minister niet in alle gevallen tot kostendekking komen, hoewel de WTS daarvoor wel bedoeld is. Kan de minister inzicht geven in de oorzaken en oplossingen van deze kostenstijging.

antwoord:

Zoals ik u reeds in mijn reactie op het NIBUD schoolkostenonderzoek heb gemeld, zal ik onderzoeken welke mechanismen op schoolniveau een rol spelen bij de totstandkoming van de schoolkosten. Vòòr de zomer zal ik uw Kamer dit onderzoek aanbieden, vergezeld van een reactie, waarbij ik aangrijpingspunten voor oplossingen op schoolniveau zal aandragen die er toe moeten leiden dat de schoolkosten beter beheersbaar worden.

kamerlid: Hamer
partij: PvdA
onderwerp: Meerjarenplan knelpunten beroepsonderwijs en hoger onderwijs

vraag:

De knelpunten met personeelstekorten, ICT-innovatie en huisvesting zijn bij ROC's, hogescholen en universiteiten misschien minder zichtbaar dan in het funderend onderwijs, maar daarmee niet minder urgent.
De PvdA wil daarom dat de minister samen met de instellingen en studenten de Tweede Kamer binnen enkele maanden een meerjarenplan voorlegt waarin voorstellen worden gedaan om deze knelpunten aan te pakken.

antwoord:

Dit idee sluit goed aan bij de lange termijn verkenning «Grenzeloos Leren». De verkenning geeft aan dat voor het realiseren voor de ambities van onze kennissamenleving op de lange termijn op korte termijn stappen gezet moeten worden om de toerusting van het onderwijs te versterken. In de verkenning wordt een aantal «no regret» opties

geschetst die ongeacht de strategie die gekozen wordt kunnen worden gezien als stappen in de goede richting. Daarbij is het wegwerken van knelpunten op het gebied van personeel en ICT aangemerkt als zo'n no regret optie. Wat het personeel betreft is in de verkenning gewezen op maatregelen in het verlengde van de voorstellen van de commissie Van Rijn. In de bve-sector zijn de afgelopen periode tevens extra investeringen gedaan in apparatuur en ict. Wat betreft huisvesting en innovatie zou ik mij voor het hoger onderwijs een vergelijkbare benadering kunnen voorstellen. Vanwege het strategische belang van ICT is in de verkenning aangegeven dat het hoger onderwijs zelf een coherent ICT-plan ontwikkelen. Ik wijs er echter met nadruk op dat een termijn van enkele maanden veel te kort is voor een substantiële analyse met een hoog ambitieniveau. Een dergelijke analyse zou gericht moeten zijn op de lange termijn en de volgende kabinetsperiode.

kamerlid: Barth
partij: PvdA
onderwerp: Muziek in het Curriculum

vraag:

PvdA noemt muziek als één van de onderwerpen die in het onderwijs niet gemist kan worden. De PvdA meent dat de kwaliteit van het muziekonderwijs in het primair onderwijs ver onder de maat is. De PvdA heeft hier eerder schriftelijke vragen overgesteld maar is niet tevreden met de antwoorden.
Naar aanleiding van een door de PvdA georganiseerde hoorzitting vraagt de PvdA of de staatssecretaris erop toe wil zien dat de Inspectie meer controle uitoefent op de kwaliteit van het muziekonderwijs. Dit zou nu niet of nauwelijks deskundig gebeuren.
Om het gebrek aan goede geschoolde docenten op te lossen vraagt de PvdA of gestart kan worden met verkorte opleidingen vakleerkracht muziek in het basisonderwijs.
Onderschrijft het kabinet de behoeften van muziekconsulenten tbv speciaalonderwijs.

antwoord:

Muzikale vorming heeft een belangrijke plaats in het curriculum van de basisschool. De manier

waarop dat belang vervolgens door de overheid tot uitdrukking wordt gebracht in regelgeving en toezicht is een zaak die momenteel in diverse debatten actueel is. De discussie over de aansturing door de overheid van het curriculum krijgt binnenkort een nieuwe impuls met het advies van de commissie Kerndoelen onder voorzitterschap van prof. Wijnen. De insteek daarbij is wat mij betreft dat de brede vorming in de basisschool overeind moet blijven. Wel zullen we ons moeten bezinnen op de wijze waarop de overheid de feitelijke invulling van die opdracht door de scholen met regelgeving en toezicht aanstuurt. De gekozen insteek is dat daarbij meer ruimte moet ontstaan voor scholen om tot een eigen invulling te komen.

De overheid kan daarbij natuurlijk wel bevorderen dat scholen tot een actieve invulling komen. De suggestie van mevrouw Barth om een vakopleiding te starten, is een interessant idee. Onlangs is reeds een cursus tot stand gekomen om mensen met een HBO-opleiding in een van de cultuurvakken op te leiden tot vakleerkracht voor de culturele vakken in het basisonderwijs, waaronder muziek. Dit is een tijdelijke oplossing. Een meer structurele mogelijkheid biedt de «Interimwet zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs», straks opgenomen in de Wet BIO. Deze wet biedt de gelegenheid om mensen die op basis van een assessment geschikt blijken te zijn aan te stellen als vakleerkracht en hen vervolgens via een aangepast opleidingstraject een bevoegdheid te laten halen.

Ook muziekconsulenten in het speciaal onderwijs kunnen een bijdrage leveren aan de verbetering van het muziekonderwijs. Voorzover er een tekort aan gekwalificeerde muziekconsulenten bestaat, acht ik het denkbaar dat via de Opleiding Speciaal Onderwijs in scholing wordt voorzien. De Opleiding Speciaal Onderwijs biedt nu reeds de mogelijkheid voor een opleiding in «muziek, beeldende vorming en spel als orthopedagogisch middel». Met de hogescholen die de Opleiding Speciaal Onderwijs verzorgen zal worden bezien of deze specialisatie mogelijkheden biedt voor het functioneren als muziekconsulent in het speciaal onderwijs.

kamerlid: Van der Vlies
partij: SGP
**onderwerp: Autonomie/
onderwijstoezicht**

vraag:

De SGP had zich een heel ander evenwicht tussen ruimte en rekenschap voorgesteld. Het gaat hier om de spanning tussen deregulering en autonomievergroting enerzijds en de voorstellen ten aanzien van de bevoegdheden van de inspectie anderzijds. Door de gewenste rekenschap anders, maar even afdoende te organiseren kan de ruimte voor scholen immers veel beter worden gewaarborgd. Graag verneemt de SGP van de minister een grondige toelichting op de wijze waarop hij in dit verband is omgegaan met aanwijzing 8 van de aanwijzingen voor de regelgeving.

antwoord:

Aanwijzing 8 van de Aanwijzingen voor de regelgeving houdt in dat bij het bepalen van de keuze voor een mogelijkheid tot overheidsinterventie om een doelstelling te bereiken, zoveel mogelijk wordt aangesloten bij het zelfregulerend vermogen in de betrokken sector.

De autonomie van de instellingen vereist een proportioneel toezicht. Dat vereiste heb ik als uitgangspunt, geheel in de lijn met aanwijzing 8, neergelegd in het voorstel van wet op het onderwijstoezicht. In artikel 4 van het wetsvoorstel is uitdrukkelijk bepaald dat de inspectie het toezicht uitoefent:

1. met inachtneming van de vrijheid van onderwijs
 2. en op zodanige wijze dat instellingen niet meer worden belast dan voor een zorgvuldige uitoefening van het toezicht noodzakelijk is (het proportionaliteitsbeginsel).
- Het uitgangspunt van proportioneel toezicht betekent o.m. dat de inspectie bij een regulier, periodiek kwaliteitsonderzoek uitgaat van de uitkomsten van een eigen evaluatie van de kwaliteit door de instelling. Naarmate de eigen kwaliteitszorg beter op orde is zal de intensiteit van het inspectieonderzoek afnemen. Daarmee is aangesloten bij het zelfregulerend vermogen van de instellingen.

kamerlid: Van der Vlies
partij: SGP
**onderwerp: Onderwijs-
huisvesting**

vraag:

De SGP neemt aan dat de VNG intensief wordt betrokken bij de vormgeving van de financiering van de aanpassing van de schoolgebouwen. Hierbij mag niet op voorhand worden uitgegaan dat de adressen uit het gemeentefonds zonder meer kunnen worden ingezet als nieuw geld voor onderwijs-huisvesting, omdat deze middelen door gemeenten juist worden gebruikt om een inhaalslag van het onderhoud van de schoolgebouwen te realiseren. De SGP verwacht nadere voorstellen van de huidige staatssecretaris.

antwoord:

Uit onderzoek is gebleken dat gemeenten voldoende prioriteit geven aan onderwijshuisvesting. In dit verband wil ik graag de resultaten van het onderzoek naar de staat van onderhoud van de schoolgebouwen onder de aandacht brengen. Hieruit blijkt dat de huidige staat van onderhoud van de scholen in het primair en voortgezet onderwijs voldoende tot goed is. Afgemeten aan de bestaande normen is er geen sprake van achterstanden. Om onderwijsvernieuwingen beter tot hun recht te laten komen, zijn wel extra investeringen noodzakelijk. Het Rijk overweegt hiervoor € 45 mln. structureel beschikbaar te stellen. Gemeenten hebben op hun beurt toegezegd prioriteit te zullen blijven geven aan onderwijshuisvesting. Met de VNG wordt momenteel intensief overlegd over de uitwerking van de maatregelen voor de aanpassing van schoolgebouwen. In het overleg hierover wordt eveneens de aanpassing van de modelverordening onderwijshuisvesting betrokken. De huisvestingsgevolgen van de onderwijskundige vernieuwingen worden ook in kaart gebracht. In het voorjaar van 2002 wordt u hierover geïnformeerd.

kamerlid: Van der Vlies
partij: SGP
onderwerp: Beroepskolom

vraag:

In de begroting wordt veel aandacht besteed aan de versterking van de beroepskolom. Het mag echter niet

zo zijn dat door de rendementsfinanciering in het BVE veld feitelijk alleen VMBO leerlingen niveau 3 en 4 in aanmerking komen voor doorstroming in de beroepskolom of dat de route van HAVO naar HBO een soort tweederangroute wordt. Hoe denkt de minister deze onwenselijke situaties te voorkomen?

antwoord:

Binnen de beroepskolom beschouwen wij het vmbo als een belangrijk fundament voor succesvolle doorstroommogelijkheden naar mbo en hbo. Dat geldt ook voor de leerlingen in de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo. In de afgelopen jaren is een uitgebreid impulsprogramma voor de beroepsgerichte leerwegen van het vmbo in uitvoering genomen. De samenwerking vmbo-ROC is daarbinnen een speerpunt. In dat verband kan ook gewezen worden op de introductie van leerwerktrajecten in het vmbo waarin eveneens de samenwerking tussen vmbo-ROC garanties zal bieden voor de doorstroom voor deze leerlingen naar niveau-2 opleidingen.

Het stimuleren van de doorstroom binnen de beroepskolom richt zich op het benutten van talenten van leerlingen die voor deze route kiezen. Dat laat onverlet de positie van het havo als voorbereider op doorstroom naar het hbo.

kamerlid: Van der Vlies
partij: SGP
onderwerp: Onderwijs-huisvesting

vraag:

Om de geldstromen transparanter te kunnen maken dringt de SGP erbij de staatssecretaris op aan om onder goede bestuurlijke voorwaarden in – in ieder geval – het voortgezet onderwijs te komen tot door-decentralisatie van de huisvestingsmiddelen.

antwoord:

In het actieprogramma voor het primair en het voortgezet onderwijs ter uitwerking van de brief «Onderwijs in stelling» is een studie aangekondigd naar de effecten van doordecentralisatie van de huisvestingsverantwoordelijkheid van gemeente naar instelling (zie de bijlage bij brief van 5 juli 2001, TK 27 400 VIII, nr. 92).

kamerlid: Van der Vlies
partij: SGP
onderwerp: Bekostiging

vraag:

Er zijn diverse redenen om incidentele bekostiging kritisch te bezien. De SGP vraagt de minister in dit verband – scholen kunnen geen lange termijn beleid vormen en incidentele bekostiging is geen oplossing voor structurele problemen. Een overzicht geven van de verschillende bekostigings- en stimuleringsregelingen in de afgelopen kabinetsperiode.

antwoord:

kamerlid: Van der Vlies
partij: SGP
onderwerp: Opleidingsplaatsen in gezondheidszorg

vraag:

De SGP fractie vraagt aandacht voor het initiatief van enkele ziekenhuizen onder de naam Brabant Medical School.

Is de minister bereid om dit initiatief in overleg met de collega van VWS te ondersteunen?

antwoord:

Het St. Elisabeth Ziekenhuis Tilburg en het Catharina-ziekenhuis Eindhoven hebben in nauw overleg en met steun van de Katholieke Universiteit Brabant en de Technische Universiteit Eindhoven, de gemeentebesturen van Eindhoven en Tilburg en het Provinciaal Bestuur van Noord-Brabant een voorstel in ontwikkeling voor een Brabant Medical School. Dit initiatief zal zich primair richten op de klinische delen van de artsopleiding, in de masterfase dus, de postdoctorale fase en ook op de klinische oriëntatiefase gedurende de bacheloropleiding. Hun aanbod zal tegen de achtergrond van de ontwikkelingen in de beroepen opleidingenstructuur voor zorgberoepen worden bezien en bij de verdere besluitvorming over de gewenste ontwikkeling van de instroom worden betrokken.

kamerlid: Van der Vlies
partij: SGP
onderwerp: Kosten voor ouders/ov jaarkaart

vraag:

De bereidwilligheid van de NS om grootverbruikers contracten af te

sluiten met scholen, neemt af. Is de minister bereid om, bijvoorbeeld in het kader van de onderhandelingen over de ov studentenkaart, het initiatief te nemen om aan deze onwenselijke situatie tegemoet te komen?

antwoord:

Dat de bereidwilligheid van de NS om grootverbruikerscontracten met scholen af te sluiten zienderogen zou afnemen, is mij niet bekend. Bij de totstandkoming van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS) is mij gebleken dat veel ROC's een grootverbruikerscontract met de NS hebben afgesloten. De ROC's die zo'n contract niet zijn aangegaan, hebben dit nagelaten om hen moverende redenen. Grootverbruikerscontracten bij VO-scholen zijn in het kader van de WTOS buiten beeld gebleven. Over uw waarneming zal ik mij door de NS laten informeren. Dit staat los van de onderhandelingen over de OV-studentenkaart.

kamerlid: Van der Vlies
partij: SGP
onderwerp: Zij-instroom

vraag:

De SGP roept de minister op om zij-instroom van uit het MBO te erkennen en daarvoor een wettelijke regeling te creëren.

antwoord:

Zij-instroom met een MBO-opleiding is nu al mogelijk voor zes (van de veertien) beroepsgerichte vakken in het vmbo. Het gaat om de vakken bouwtechniek, metaaltechniek, elektrotechniek, voertuigtechniek, installatietechniek en consumptieve techniek. De Wet Beroepen in het onderwijs voorziet erin dat dat ook voor de overige acht vakken het geval zal zijn. Deze bepaling treedt in werking op een bij KB te bepalen datum. Tot die tijd geldt de huidige regeling. Indien er bij de behandeling van de Wet BIO overeenstemming blijkt, dan kan het KB onmiddellijk na aanvaarding van de Wet geslagen worden. Deze constructie is gekozen, omdat – op uw verzoek – eerst meer zekerheid moest bestaan dat zij-instroom voor MBO-ers een goede weg zou zijn.

kamerlid: Van der Vlies
partij: SGP
onderwerp: Zij-instroom

vraag:

De minister gevraagd soepel om te gaan met de bekostiging van reeds erkende lerarenopleidingen.

antwoord:

In het huidige bestel is bekostiging van erkende of aangewezen opleidingen niet mogelijk. Het is echter wel mogelijk dat een bekostigde hogeschool een aanvraag voor een nieuwe opleiding doet die moet voldoen aan de wettelijke voorschriften in de WHW. Daarbij is het volgen van de zogenoemde CROHO-procedure noodzakelijk. De eerstvolgende mogelijkheid hiertoe bestaat bij gelegenheid van de CROHO-procedure 2003/3004. Als een positief besluit over de aanvraag wordt genomen kan de grondslag voor bekostiging worden verkregen, en kan de gevraagde soepelheid – voorzover nodig en mogelijk binnen het bestaande kader – betracht worden.

kamerlid: Rabbae
partij: GroenLinks
onderwerp: Onderwijs-achterstanden

vraag:

GL constateert dat er nog steeds geen effectief didactisch instrumentarium is om les te geven aan allochtone leerlingen. De SO wordt verzocht om advies te vragen aan de Onderwijsraad over de totstandkoming van een dergelijk instrumentarium.

antwoord:

Over effectieve aanpakken om les te geven aan allochtone leerlingen zijn reeds diverse rapporten verschenen. Ik wijs bijvoorbeeld op de publicaties «Gebaat bij resultaat» van Sardes en «Schoolvoorbeelden» van Meijnen en Smink. Deze publicaties bevatten voor scholen nuttige informatie over de inrichting van het onderwijs aan kinderen uit kansarme groepen. Een advies van de Onderwijsraad hierover zou weinig toevoegen aan de reeds beschikbare kennis (al was het alleen al omdat de eerste auteur van de tweede publicatie een prominent lid van de Onderwijsraad is).

kamerlid: Van Bommel
partij: SP
onderwerp: MAVO

vraag:

Ik vraag de staatssecretaris alsnog de moed op te brengen de zgn. MAVO-afdelingen bij HAVO – VWO scholen te doen overhevelen naar VMBO scholen en daarmee de oorspronkelijke opzet waar de maken?

antwoord:

Het onderwijsaanbod in het VO is zeer divers. Scholen maken in de situering van hun aanbod eigen keuzen. Veelal gebeurt dat laatste op grond van de voorkeuren van ouders en de behoefte aan onderwijsvoorzieningen in de regio. Het VO-veld beschikt over de gevraagde keuzevrijheid. Een blauwdruk vanuit de centrale overheid hier tegenover stellen rondom de situering van het vmbo-aanbod past in mijn beleving daar minder goed bij. Dat was ook het oordeel van de Tweede Kamer bij de behandeling en aanvaarding van de vmbo-wet.

kamerlid: Van Bommel
partij: SP
onderwerp: Aantrekkelijkheid beroep leraar

vraag:

De belangstelling voor het leraarschap neemt af. Behalve de salariëring, de hoge werkdruk en het geringe aanzien van het beroep zijn er nog andere, minstens zo belangrijke, redenen voor jongeren om niet voor het leraarschap te kiezen.

antwoord:

De belangstelling voor het leraarschap neemt niet af. Integendeel, de instroom in de PABO's bijvoorbeeld is gestegen van ruim 6200 in 1996 tot ruim 9100 in het jaar 2000, en de stijging zet zich (na een terugval in 2001) naar verwachting ook in de verdere toekomst door. Voor het VO is de instroom in de lerarenopleidingen evenwel zorgelijker: hier heeft een daling plaatsgevonden van de instroom in de tweedegraadsopleidingen van 5100 in 1996 naar 4400 in 2000. De publiciteitscampagne en het aanboren van bijzondere groepen zoals herintreders, zij-instromers en onderwijsassistenten moeten hier,

samen met de programma's voor het terugdringen van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid, het tij keren of in elk geval de vacatureproblematiek stabiliseren. De salariëring is in de afgelopen periode sterk verbeterd. Niet alleen zijn er in de CAO's voor het onderwijs marktconforme salarisstijgingen overeengekomen, ook zijn de carriërepatronen in het onderwijs sterk verbeterd en verkort. De werkdruk, die natuurlijk ook samenhangt met veranderingen van het karakter van de leerlingenpopulatie ten gevolge van maatschappelijke ontwikkelingen, blijft een probleem waarmee ik samen met de sociale partners intensief bezig ben. In het PO zal de laatste fase van de klassenverkleining opnieuw druk van de ketel nemen. Op basis van een uitgebreid onderzoek naar de werkdruk door het IVA bespreek ik thans met de sociale partners andere mogelijkheden om de werkdruk te verminderen.

kamerlid: Van Bommel
partij: SP
onderwerp: Studiehuis/2e fase

vraag:

Tweede fase: Uit rapportage minderheden blijkt dat allochtone leerlingen het beter doen als ze klassikaal les krijgen. Dat zeg ik al jaren en ik vraag met klem wat de staatssecretaris met dit gegeven, vooral belangrijk voor de tweede fase, gaat doen?

antwoord:

Het studiehuis is nog steeds in ontwikkeling. Ik wil daaraan meer ruimte geven: voor de scholen waar het minder goed gaat, maar nadrukkelijk ook voor de scholen waar het goed gaat. Ik ben in gesprek met de organisaties over de vraag hoe die ruimte te geven. De rapportage minderheden van SCP vermeldt, voor het primair onderwijs, dat gestructureerd onderwijs effectief is voor allochtone leerlingen. Voor de tweede fase havo/vwo loopt nog het onderzoek naar de positie van allochtonen daarin. Ik heb dat onderzoek gevraagd n.a.v. een verzoek van de Kamer. De eerste resultaten geven aan dat de allochtone leerlingen in de tweede fase het juist heel goed doen in het zelfstandig leren. Beter dan de autochtone leerlingen. En voor de meisjes geldt dat nog sterker dan

voor de jongens. Allochtone meisjes zouden wel eens de beste studiehuis-leerlingen kunnen zijn.

Er zijn tussenrapportages, maar het eindrapport (dissertatie) zal volgens de planning eind 2002 verschijnen. Dit is begrijpelijk:

het betreft een niet gemakkelijk te onderzoeken onderwerp; de meeste scholen zijn per 1 april 1999 begonnen, en er is pas iets te onderzoeken als het studiehuis een aantal jaren loopt. (Het is zelf zo dat na verschijnen van het onderzoekresultaat de kritiek waarschijnlijk zal zijn dat het veel te vroeg is om conclusies te kunnen trekken).

kamerlid: Van Bommel
partij: SP
onderwerp: Wetenschappelijk personeel

vraag:

Er ontstaan tekorten in wetenschappelijk personeel. Er zijn investeringen nodig om jong talent vast te houden. Volgens de voorzitter NWO moet de minister de uitgaven aan onderzoek verhogen met 250 mln. Kan de wetenschap op extra inspanningen van de minister rekenen of valt die tak van sport straks helemaal in het bedrijfsleven?

antwoord:

Ik heb in jong talent geïnvesteerd: de vernieuwingsimpuls, verhoging van aio- en oio-salarissen, Van Rijngelden. Op de vraag of de wetenschap nu op verdere extra inspanningen van de minister kan rekenen kan ik wijzen op mijn brief van maandag jl. over het meerjarig investeringsperspectief. Als indicatie voor de budgettaire afweging voor de komende jaren heb ik daarin aangegeven dat uitvoering van het Strategisch Plan 2002-2006 van NWO een bedrag betekent van € 90 miljoen.

kamerlid: Van Bommel
partij: SP
onderwerp: Gemengde scholen

vraag:

Wat vindt de staatssecretaris van een rapportage van de VN waarin staat dat Nederland moet streven naar meer gemengde scholen omdat de segregatie onvermijdbaar is met art. 1 van de grondwet? Was de regering hiervan op de hoogte en zo ja, hoe is

het mogelijk dat de regering hier nooit wat mee heeft gedaan?

antwoord:

De conclusie uit bedoelde VN-rapportage dat Nederland moet streven naar meer gemengde scholen om segregatie in het onderwijs tegen te gaan wordt gedeeld. Omdat de problematiek die aan segregatie ten grondslag ligt en de oplossingen die dit vraagt verschillen door lokale omstandigheden, is de verantwoordelijkheid voor het nemen van maatregelen belegd bij lokale partners. De rijksoverheid speelt hierbij vooral een stimulerende en informerende rol. In dit verband wordt verwezen naar de brief over dit onderwerp van 6 maart jl. waarin de kamer een verslag wordt aangeboden van het ronde tafelgesprek over het beleid dat gemeenten voeren om een betere spreiding te bewerkstelligen van (allochtone) leerlingen over scholen. Aan het ronde tafelgesprek namen onder andere wethouders en ambtenaren deel van een aantal gemeenten dat ervaringen heeft opgedaan met een vorm van spreiding van (allochtone) leerlingen. Uit de discussie kwam naar voren dat de deelnemers spreidingsbeleid bij uitstek een verantwoordelijkheid vinden van lokale partners.

kamerlid: Van Bommel
partij: SP
onderwerp: Gedragscode onderzoeksinstituten

vraag:

Treurige ontwikkeling dat bedrijfsleven moet samenwerken met de wetenschappen. Minister Borst heeft in debat over embryonet gezegd dat zij met Hermans uitkijken of onderzoeksinstituten ertoe gebracht kunnen worden een gedragscode op te stellen. Dat zou dan per wet verplicht kunnen worden. Ik ben daar groot voorstander van en ik vraag de minister hoe hij daarover denkt.

antwoord:

Wat het eerste deel van de vraag betreft: ik ben het ermee eens dat universitair onderzoek onafhankelijk van commerciële belangen moet zijn. Ik ben er echter niet bang voor dat op dit punt een bedreiging bestaat. In 1997 werd ongeveer 5 procent van het universitaire onderzoek gefinancierd door bedrijven. Dat is minder dan in veel andere landen. In

Duitsland was het bijvoorbeeld 10 procent. Tegelijk deel ik niet de opvatting dat het percentage veel omhoog moet. Van het totaal aan publiek gefinancierde onderzoekinstellingen wordt namelijk een veel groter deel, namelijk 9 procent, betaald door bedrijven, dat is internationaal gezien vrij veel. Dat komt doordat TNO en dergelijke instellingen erg succesvol zijn in het werken voor bedrijven.

Over een gedragscode van onderzoeksinstituten wil ik het volgende opmerken. Als ik de verwijzing goed begrijp, doelt de vraag op gedragscodes over wetenschappelijke integriteit. Wetenschappelijke integriteit is in het algemeen de verantwoordelijkheid van de onderzoeksorganisaties zelf. Daarbij is belangrijk dat deze organisaties hiertoe een duidelijke gedragslijn afspreken. Ook dient te worden voorzien in maatregelen ter preventie van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit en in klachtenprocedures voor de gevallen waarin er desondanks sprake is van (vermeende) inbreuken. Ik heb deze problematiek geagendeerd in mijn Wetenschapsbudget 2000. Zeer onlangs ontving ik in reactie daarop een gemeenschappelijke notitie over wetenschappelijke integriteit van de KNAW, NWO en de VSNU. In deze notitie wordt voorzien in zelfregulering langs genoemde lijnen. Onder meer wordt bij de KNAW een landelijk orgaan wetenschappelijke integriteit (LOWI) ingericht dat als nationaal klachtenorgaan zal fungeren in de gevallen waarin meer lokale oplossingen niet werken. Ik zal de notitie graag aan de Kamer ter informatie toezenden. Vooralsnog acht ik op dit terrein geen redenen aanwezig voor een wettelijke regeling.

kamerlid: Van Bommel
partij: SP
onderwerp: Alfabetisering

vraag:

Er is meer aandacht nodig voor alfabetisering. Maar dan 1 miljoen functioneel analfabeten is onaanvaardbaar in ons land. Daarom pleit ik voor meer centrale regie, zodat we zeker weten dat het geld goed terecht komt, desnoods door oormerking. Extra bekostiging is hard nodig. Ik overweeg motie.

antwoord:

De leden Hamer en Van Bommel vragen aandacht voor de volwasseneneducatie en de alfabetisering als belangrijk onderdeel daarvan. Op 17 oktober, tijdens het AO Beroepsonderwijs, heb ik de Kamer vóór de Kerst een actieplan Alfabetisering autochtone Nederlanders toegezegd waarvan een landelijke campagne deel zal uitmaken. Over de hoofdlijnen van het actieplan ontvangt de Kamer nog deze week een brief, het plan zelf volgt aansluitend conform mijn toezegging.

Een motie lijkt me overbodig. Op één punt wil ik nu al verder ingaan: mijn uitgangspunt is dat ik wil vasthouden aan het in de WEB gekozen bestuurlijke arrangement voor de volwasseneneducatie, waarbij de afzonderlijke gemeenten een centrale rol vervullen. Om die reden voer ik over het actieplan intensief overleg met primair de VNG, maar ook met de Bve Raad als vertegenwoordiger van de betrokken onderwijsinstellingen.

**kamerlid: Cornielje
partij: VVD
onderwerp: Lerarenbeleid**

vraag:

Promovendi moeten weer in het VO. Kan men de VSNU/NWO, schoolleiders in het VO, bonden samen brengen met AIO's, OIO's en post-doctoralen (onderwijs BV of uitzendbureau?)

antwoord:

Ik juich het toe om academici te stimuleren weer voor de klas te staan. Dit kan bijdragen aan de kwaliteit van met name het vwo. Daarbij zijn gepromoveerden wellicht meer dan andere academici in staat scholieren te enthousiasmeren voor een carrière in het wetenschappelijk onderzoek. Gepromoveerden zijn echter op de arbeidsmarkt zeer gewild. Mijn beleid is dan ook gericht op het verlagen van drempels voor promovendi om een opleiding tot leraar te volgen. Daartoe heb ik de afgelopen jaren een aantal initiatieven genomen. Naar aanleiding van het in 1998 afgesloten convenant over de universitaire lerarenopleidingen zijn door de universiteiten maatwerktrajecten ingericht, die onder andere bedoeld zijn voor AIO's en OIO's. De ontwikkeling van dit soort maatwerk-

trajecten is de afgelopen jaren door de overheid financieel ondersteund. Dit beleid zal in de tweede helft van 2002 worden geëvalueerd. Ik zeg toe bij deze evaluatie ook de voorstellen van de heer Cornielje te betrekken. Ook zal ik op korte termijn spreken met de VSNU en overlet met AIO's en OIO's, zoals ik toezegde in het AO over Maatwerk 3.

**kamerlid: De Vries
partij: VVD
onderwerp: Loting/Numerus Fixus**

vraag:

Wat is de laatste stand van zaken op het gebied van afschaffing van loting en Numerus Fixus?

antwoord:

Wat betreft de ontwikkelingen omtrent de decentrale toelating als aanvulling op het lotingstelsel verwacht ik op korte termijn de jaarlijkse rapportage van de begeleidingscommissie decentrale toelating, die inzicht zal verschaffen in de gang van zaken rond de jongste ronde van het experiment met decentrale toelating. Evenals de vorige ronde zal ik het rapport, met een standpunt mijnerzijds naar de Tweede Kamer zenden. Eind 2002 is de slotevaluatie van het experiment voorzien en zal op basis daarvan verdere gedachtevorming plaatsvinden gericht op een meer definitief stelsel van toelating in het hoger onderwijs. Het verslag van de evaluatie, het advies van de begeleidingscommissie en het standpunt daarop zullen dan zo spoedig mogelijk naar de kamer worden gezonden.

De laatste stand van zaken met betrekking tot de afschaffing van de numerus fixus heb ik aangegeven in mijn brief van 21 november aan uw Kamer. Daarin wordt, mede namens de minister van VWS, het pakket van maatregelen aangeduid ter uitvoering van de motie Melkert TK 28 000, nr. 9.

**kamerlid: Cornielje
partij: VVD
onderwerp: (Persbericht 126)
Accresregeling**

vraag:

Naast iedere geïnvesteerde gulden in onderwijs gaat er nog eens 20 cent naar gemeenten.

6,7 miljard à 1,3 miljard accres voor huisvesting PO/VO, brede school en schoolbegeleiding.

SO, klopt deze rekensom?

Bestaat er inzicht in de besteding door gemeenten van deze 1,3 miljard?

Er is overleg met de VNG. 100 miljoen uit de Voorjaarsnota voorsorteren en 150 tot 170 miljoen voor huisvesting. Zijn hier harde afspraken over gemaakt?

antwoord:

In principe gaat van elke gulden die het Rijk extra uitgeeft 20 cent naar de gemeenten (volgens de zogenaamde «normeringssystematiek»). De extra uitgaven aan onderwijs maken echter deel uit van een rijksbreed pakket aan maatregelen, waar «plussen en minnen» inzitten. Het is dus niet mogelijk om de accressen te verdelen naar departementen op de wijze waarop de heer Cornielje dit gedaan heeft. Bovendien zijn gemeenten vrij in het besteden van de middelen, zodat het aanbrengen van een directe koppeling tussen uitgaven op Rijksniveau en gemeentelijk niveau niet automatisch een getrouw beeld geeft van de situatie op gemeentelijk niveau. Het accres is overigens geen aparte begrotingspost doch maakt integraal onderdeel uit van de gemeentelijke besluitvorming. Globaal is te constateren dat gemeenten dezelfde prioriteitstelling kiezen al het Rijk.

Naar de werkelijke uitgaven van gemeenten aan onderwijshuisvesting is specifiek onderzoek gedaan. Dit onderzoek wijst uit dat gemeenten in 2000 grosso modo het bedrag aan onderwijshuisvesting hebben uitgegeven dat dat jaar via het Gemeentefonds beschikbaar was (€ 1 mln.).

Binnen de grenzen van haar mogelijkheden overweegt het kabinet om bij Voorjaarsnota 2002 € 45 mln. structureel voor onderwijshuisvesting ter beschikking te stellen. Met de gemeenten is overeenstemming bereikt over de inzet van de accressen 2001/2002 (in totaal € 272 mln.). De gemeenten hebben, bij

monde van de VNG, aangegeven dat het in de rede ligt dat onderwijs prioriteit blijft. Het kabinet gaat er vanuit dat gemeenten deze inspanningsverplichting nakomen en dat € 68 tot € 77 mln. door de gemeenten kan worden vrijgemaakt voor onderwijshuisvesting.

**kamerlid: Cornielje
partij: VVD
onderwerp: JOB**

vraag:

Ik vraag de minister de betrokkenheid van de JOB zeker te stellen. Het activiteitenprogramma 2002–2004 kan uit de impulsmiddelen betaald worden (500 000 eur).

antwoord:

In mijn antwoord op de vraag van het kamerlid Hamer over financiële ondersteuning van de leerlingenorganisatie JOB ben ik reeds uitvoerig op de positie van deze organisatie ingegaan.

**kamerlid: Cornielje
partij: VVD
onderwerp: Humanistisch
vormingsonderwijs**

vraag:

VVD vraagt de gemeentes een verordening op te stellen. Op iedere school moet de gelegenheid gegeven worden humanistisch vormingsonderwijs te kunnen volgen. Graag een reactie.

antwoord:

Artikel 50 van de Wet op het basisonderwijs bepaalt dat het bevoegd gezag van een openbare school de leerlingen in de gelegenheid stelt om op de school, binnen de schooltijden, godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs te ontvangen. Voor de bekostiging van dit onderwijs zal een gemeente over het algemeen een verordening vast stellen. Dit is ook de juiste manier om de financiële gelijkstelling tussen openbaar en bijzonder onderwijs te waarborgen.

**kamerlid: Cornielje
partij: VVD
onderwerp: Lerarentekort**

vraag:

Waarom kunnen de problemen in Almere alleen opgelost worden met steun van Zoetermeer?

Er waren allerlei instrumenten beschikbaar maar ze wisten ze kennelijk niet te gebruiken.

antwoord:

In de bestrijding van het lerarentekort zijn de afgelopen jaren tal van nieuwe maatregelen genomen. Merkbaar is dat vaak een zekere periode van gewenning nodig is voordat deze maatregelen in de volle omvang worden toegepast. Het departement reageert positief op verzoeken van regio's om te ondersteunen bij de implementatie.

**kamerlid: Cornielje
partij: VVD
onderwerp: Hoogbegaafden**

vraag:

De VVD wil gelijke kansen voor zwakke en hoogbegaafde leerlingen. Er zijn specifieke voorzieningen voor zwakbegaafden (beperkte toegang). Hoe zit dit met hoogbegaafden?

antwoord:

Er zijn voorzieningen voor hoogbegaafden voor het primair en het voortgezet onderwijs. Ten dienste van het primair onderwijs levert het informatiepunt hoogbegaafden bij de SLO diensten en producten voor scholen. Eenzelfde voorziening voor het voortgezet onderwijs is ingericht bij het CPS. Daarnaast is inmiddels de Plato-voorziening operationeel ten dienste van voorlichting voor ouders en instanties in de welzijns- en gezondheidsvoorlichting. Al deze voorzieningen worden door het departement gesubsidieerd.

**kamerlid: De Vries
partij: VVD
onderwerp: Vouchers**

vraag:

Voucherbekostiging in het hoger onderwijs verloopt moeizaam. Moet de minister extra actie ondernemen om deze bekostigingsvorm verder te stimuleren?

antwoord:

Vraagfinanciering – waarvan voucherbekostiging één van de mogelijke vormen is – is geen doel op zich, maar een middel om publieke doelen te bereiken. Vraagfinanciering vereist bovendien een zorgvuldige analyse van de context waarbinnen en de randvoorwaarden waaronder het instrument wordt ingezet. Daarom zijn initiatie-

ven als het MKB-vouchereperiment in het HBO en de pilots met de Individuele Leerrekening in de BVE-sector waardevol. Zij brengen in beeld wat vraag gestuurd onderwijs met zich mee brengt. Zodra de evaluatie beschikbaar is zult u daarover worden geïnformeerd en zal aangegeven worden welke vervolgstappen zullen worden gezet.

**kamerlid: De Vries
partij: VVD
onderwerp: Decentralisatie
selectie WO**

vraag:

Decentralisatie selectie van studenten WO. Welke voortgang? Stand van Zaken?

antwoord:

Op deze vraag ben ik reeds ingegaan bij mijn antwoord op uw vraag over de laatste stand van zaken op het gebied van afschaffing van loting en numerus fixus.

**kamerlid: De Vries
partij: VVD
onderwerp: Emancipatie in het
HO**

vraag:

De VVD wil graag een tussenstand van de emancipatie in het HO. En als het niet meer van de grond komt, moet er dan geen doorbraak geforceerd worden?

antwoord:

De emancipatie in het HO gaat langzaam maar gestaag: 31-12-2000 waren er 6,3% vrouwelijke hoogleraren en 10,7% vrouwelijke universitair hoofddocenten. Dit was een jaar eerder resp. 5,9% en 8,5%. Dus in 1 jaar is er toch een duidelijk merkbare stijging. Dit is nog maar het begin van de doorwerking van de verschillende programma's: Aspasia heeft ten doel 100 meer vrouwelijke UHD's aan te stellen. Als dat slaagt zijn er ca 13% UHD's. De instelling van de emancipatieprijs (dit jaar uitgereikt aan KUN en hogeschool Zuyd) leidt bovendien tot verschillende initiatieven op instellingsniveau. Ook in het HBO worden verschillende activiteiten gestimuleerd, die gericht zijn op de doorstroom van vrouwen naar hogere functies. Ik volg de ontwikkelingen nauwgezet, ook onderzoek dat op dit gebied verschijnt.

kamerlid: De Vries
partij: VVD
onderwerp: Bekostiging

vraag:

De VVD vraagt de minister een lijst met de totale geldstroom per universiteit en de criteria op basis waarvan deze middelen zijn toegekend (op basis hiervan wil de VVD beoordelen of de financieringswijze nog past).

antwoord

Bijgaand is per universiteit de rijksbijdrage aangegeven met een uitsplitsing naar component. Criteria op basis waarvan deze rijksbijdrage wordt toegekend zijn, naast een vaste componenten de volgende aantallen:
eerstejaars studenten;
diploma's;
promoties en ontwerperscertificaten;
(top)onderzoekscholen;
aandeel ophoging numerus fixus geneeskunde, tandheelkunde en diergeneeskunde;
leerovereenkomsten ULO;
aantallen vierkante meters academisch ziekenhuis;
rente en afschrijving academisch ziekenhuis.
(voor tabel zie bijlage 2)

kamerlid: De Vries
partij: VVD
onderwerp: Medische faculteit

vraag:

Is het juist dat door het mogelijk ontstaan van nieuwe medische faculteiten de bestaande acht universiteiten plotseling meer bereidheid toonden om studenten op te leiden?

De VVD vraagt de minister hier een haalbaarheidsonderzoek naar te doen. (De universiteit Twente eventueel i.s.m. De Brabant Medical School.)

antwoord:

Toen het capaciteitsorgaan voor de medische en tandheelkundige vervolgopleidingen in maart van dit jaar zijn advies voor de initiële opleiding geneeskunde uitbracht bleek dat zij voor 2003 een instroom van 2900-3200 studenten nodig achtte. Dat was aanzienlijk meer dan de 2400 studenten waarvan het kabinetsstandpunt van 11 november 2000 op de desbetreffende motie Melkert bij de ABP 2000 was uitgegaan. De universiteiten met een

medische faculteit hebben vervolgens al het mogelijke gedaan om tot een substantiële verdere verhoging van de instroom in de initiële opleiding tot arts te komen. Het hoger uitvallen van de raming zie ik derhalve als belangrijkste oorzaak van de bereidheid meer studenten op te nemen. Ik heb u daarover uitgebreid bericht in mijn brief van 21 november 2001. In diezelfde brief heb ik mede namens de minister van VWS aangegeven dat de universiteiten van Twente, Tilburg en Eindhoven ambitieus zoeken naar mogelijkheden om in samenwerking met ziekenhuizen via de opleiding een aandeel te leveren in de oplossing van de tekortenproblematiek. De toekomstige opleidingsstructuur zal onder invloed van de bachelor-masterstructuur, taakdifferentiatie en substitutie een zeer gedifferentieerd beeld vertonen, met diverse mogelijkheden om aan de oplossing van het zorgtekort bij te dragen. Ik zal potentiële nieuwe aanbieders tegen dit gedifferentieerde opleidingsbeeld beoordelen. Gegeven deze kwalitatieve inspanning en de bovengenoemde kwantitatieve inspanning lijkt mij het gevraagde haalbaarheidsonderzoek op dit moment niet aan de orde.

kamerlid: De Vries
partij: VVD
onderwerp: VBTB

vraag:

Wil de minister de TK informeren of het geld dat besteed moet worden aan onderzoek, ook daadwerkelijk aan het onderzoek is besteed, en niet aan onderwijs? In de volgende begroting graag resultaten.

antwoord:

In algemene zin wordt aan de universiteiten een lumpsum bedrag toegekend voor onderwijs én onderzoek. Universiteiten zijn dus niet verplicht een vooraf vastgesteld gedeelte van dit bedrag aan te wenden voor onderzoek (bestedingsvrijheid). Daarnaast vindt in de zgn. tweede geldstroom een meer specifieke financiering van onderzoeksprojecten plaats. Over de onderzoeksinzet zijn in de begroting 2002 de volgende totalen opgenomen:

kamerlid: De Vries
partij: VVD
onderwerp: Prioritaire landen

vraag:

Waarom behoort de USA niet tot de prioritaire landen als het gaat om de samenwerking op het gebied van internationaal onderwijs (blz 150 begroting).

antwoord:

Feitelijk behoren de VS tot de prioritaire landen. Naast de Fulbright-overeenkomst, die uitgevoerd wordt door de Netherlands America Commission for Educational Exchange (NACEE) bestaat er veel rechtstreekse samenwerking tussen Nederlandse en Amerikaanse instellingen. In die zin behoeft de samenwerking met de VS geen bijzondere impuls.

BIJLAGE 1

**1000 lesurenregel in de tweede fase havo/vwo*

Er is niet sprake van 1000 lesuren, maar van 1000 uur heel ruim omschreven contacttijd. Dat geeft scholen een grote vrijheid bij de invulling. Zo'n voorschrift is een minimum van regelgeving dat nodig is. Het geeft aan samenleving en ouders een garantie, het legt de inspanningsverplichting van de school vast. Dat past in deregulering, want daarbij hoort rekenschap: er moet een norm zijn om scholen aan te houden. Maar deze norm geeft een grote ruimte voor scholen: allerlei vormen van «begeleid leren» vallen er onder (voorbeelden: werken in de mediatheek, een sportdag, etc.).

**exameneisen intrasectorale programma's vmbo*

In het kader van het streven naar meer eenduidigheid van diplomering vanuit mavo en vbo en mede gekoppeld daaraan het bereiken van een groter civiel effect van diplomering is in 1998 gekozen voor de invoering van vier leerwegen. In de beroepsgerichte leerwegen hebben in totaal veertien beroepsgerichte en acht intrasectorale programma's een plaats gekregen. De leerling kan daar – afhankelijk van het aanbod van de school en eigen wensen en interesses – een keuze uit maken. Diplomering genereert doorstroomrechten op vervolgonderwijs in het ROC voor de leerling. Als het diploma basisberoepsgerichte leerweg is behaald, dan geldt als regel dat minimaal instroom op niveau 2 ROC is gewaarborgd. Eén en ander staat het vormgeven van onderwijs op maat, het zoeken naar de meest passende formule van onderwijsaanbod richting leerling, niet in de weg. Dit is bij uitstek het domein waarin de expertise van docent, team en ook de verantwoordelijkheid van de school voor de schoolloopbaan van de leerling zich kan doen gelden. Hierin worden scholen overigens via de lijn van het Actieprogramma VMBO en «de beroepskolom» nader in gefaciliteerd.

**eigen beroepsprogramma in het vmbo*

Het signaal vanuit o.a. de initiatiefrijke scholen is opgepakt en heeft zich vertaald in voorstellen van de

deelnemende scholen die op dit moment nader worden uitgewerkt, onder meer in overleg met Axis.

**vijfjarige verblijfsduur in het vmbo leidt tot drop-outs*

**vijfjarige verblijfsduur is belemmerend voor bijvoorbeeld het opzetten van een kopklas in het vmbo*
Het VMBO gaat uit van een vierjarig programma. De meeste leerlingen slagen er in binnen die tijd hun opleiding met succes af te ronden. Het is inderdaad zo dat een leerling na vijf jaar het VMBO móét verlaten. Maar de wet houdt al rekening met verschillen tussen leerlingen, ook in leertempo. Namelijk, indien de school dat nodig vindt, dan kan deze de Inspectie verzoeken de leerling in het vbo dan wel de mavo een extra jaar te geven. Dit geldt ook voor leerlingen in het leerweg-ondersteunend onderwijs, waarbij dan wel de voorwaarde bestaat dat de PCL heeft geadviseerd.

Leerlingen die meer met hun handen werken moet je niet te lang een pen laten houden, maar aan de slag laten gaan. Vandaar de leerwerktrajecten waar 150 scholen enthousiast aan mee doen. De verwachting is dat zo vele leerlingen binnenboord blijven en een diploma halen. De ruimte die wij voornemens zijn de scholen te geven in de onderwijskundige inrichting bieden scholen verdere mogelijkheden hun onderwijs op de leerling toe te spitsen, bijvoorbeeld door extra taalonderwijs.

**profilering onderwijsinspectie*
De onderwijsinspectie kijkt in het schooltoezicht juist breder dan alleen naar het onderwijsrendement. Het proportioneel toezicht van de inspectie zal het ontwikkelen van een eigen kwaliteitszorg bevorderen. Verantwoording achteraf ook, maar niet alleen, over het rendement blijft nodig.

**verplichting tot het aanbieden van vier profielen*

De leerling heeft er recht op dat als de school hem of haar toelaat, hij of zij ook in de bovenbouw de richting kan kiezen die wordt gewenst. Het gaat niet aan dat b.v. de leerling die kiest voor een op economie gerichte vooropleiding de school moet verlaten om elders de opleiding te vervolgen. Dat is geen knellende

regelgeving: elke school beschouwt dat als haar verantwoordelijkheid. En voor de enkele school waarvoor dat niet geldt, is de regel kennelijk nodig.

**arbeidstijdenregistratie*

Het gaat hier om regelgeving van het ministerie van Sociale Zaken; de werkgevers in het onderwijs hebben met deze regelgeving ingestemd, zij zijn overtuigd van het nut ervan.

**bevoegdhedenregeling*

Het wetsvoorstel Wet op de Beroepen in het Onderwijs, dat 13 november jl. bij de Tweede Kamer is ingediend, gaat over een stelsel waar leraren bevoegd worden en bekwaam blijven. Met name wat betreft dat laatste krijgen scholen de ruimte om het in het eigen personeelsbeleid op te nemen.

**afschaffen van aparte planvorming en verantwoording voor minderheden*

Er zijn regels gesteld aan bedrijven en organisaties omtrent de arbeidsdeelname van minderheden en gehandicapten. Veel bedrijven hebben dit wel eens als lastige regelgeving benoemd, hetgeen toch het handhaven van de regel t.b.v. het behalen van een geaccepteerd maatschappelijk doel niet in de weg heeft gestaan.

**vereenvoudiging van de planvorming*

Het schoolbestuur dient momenteel eens in de vier jaar een schoolplan vast te stellen. Dit schoolplan is in de plaats gekomen van vele andere planverplichtingen. Een integrale benadering van de schoolactiviteiten, zoals een professioneel bestuur doet, leidt ertoe dat het plan al die elementen omvat die bijdragen aan de verwezenlijking van de onderwijsdoelstellingen van de school. Dat betekent dus dat, voorzover nodig – dat kan per school verschillen – aspecten als huisvesting, zorg en onderwijskansen eveneens een plaats krijgen in dat plan. Het schoolplan richt zich, met andere woorden, in eerste instantie op de school zelf. Voorzover de school met andere actoren van doen heeft kan de school niet met hun voorbijgaan voornemens in het schoolplan opnemen. Waar de school formeel samenwerkt met anderen zoals in het kader van de zorg en – eventueel, als de school

is aangewezen als onderwijskansen-school – met de gemeente, ligt het voor de hand dat de school steeds in het kader van die gezamenlijke activiteiten mét haar samenwerkingspartners een gericht plan maakt. Voor GOA gelden bovendien bovenschoolse -gemeentelijke – beleidsdoelstellingen die apart meetbaar moeten zijn. De gezamenlijke GOA-plannen vormen hierin een belangrijk instrument. Voor de huisvesting dient de school overigens geen plan op te stellen.

**vermindere van de versnippering van middelen*

Er is één regeling voor ICT; wel zijn enkele keren incidenteel extra middelen toegekend; de structurele middelen worden vanaf 2002–2003 opgenomen in BSM, waardoor niet langer sprake zal zijn van een aparte ICT-regeling; scholen waren en zijn geheel vrij in de besteding van deze middelen.

**verantwoording een keer per vier jaar*

Er is vanuit het onderwijsbeleid geen verplichting voor een sociaal jaarverslag, er is ook geen verslagverplichting over het vierjarige schoolplan.

Er is wel een verplichting voor een jaarlijkse schoolgids. Het valt – met de invoering van het schooltoezicht – en de beschikbaarheid van de jaarlijkse kwaliteitsgegevens te overwegen de verplichting tot het uitbrengen van een schoolgids af te schaffen. Goede scholen zullen overigens jaarlijks hun eigen boodschap aan ouders en leerlingen willen blijven uitdragen.

**verwijdering van leerlingen*

Dit is een lastige regel voor scholen, die de waarborg moet vormen dat scholen «lastige» leerlingen niet te makkelijk op straat zetten. De regel is op aanbeveling van de Cie. Montfrans ingevoerd, om het «zwerfen op straat» tegen te gaan. De regel maakt het noodzakelijk dat scholen goede afspraken hebben over opvang en begeleiding van leerlingen met andere actoren, zoals leerplicht, jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg, politie/OM en schoolmaatschappelijk werk. Gemeenten hebben hier een taak om scholen te ondersteunen.

**cumi-regeling*

Het probleem van de administratieve lasten van de CUMI-regeling is bekend. Er zijn voorstellen om met relatief eenvoudige ingrepen de regeling te vereenvoudigen. Beoordeling van toekomstige vormgeving van de CUMI-regeling zal worden bekeken in het licht van de advisering van de OR over de CUMI-regeling.

**andere registratie van leerlingen*

Met de introductie van het Onderwijsnummer wordt een belangrijke stap gezet in de richting die de vraagsteller aangeeft. Doordat het departement met het Onderwijsnummer de beschikking krijgt over gegevens op persoonsniveau, kan vanuit deze registratie op het departement de informatie gehaald worden die, zonder Onderwijsnummer, via een 10-tal aparte formulieren aan de school binnen moeten komen. In plaats van deze 10 bevragingen – waaronder de genoemde ILT, IDU en CBS-bevragingen – komt nu dus een éénmalige bevraging m.b.v. het Onderwijsnummer. Bij de vormgeving van de Onderwijsnummerprocessen wordt verder veel aandacht besteed aan een optimale aansluiting tussen de systemen bij het departement en de gegevensaanleverende schooladministratiesystemen bij de scholen.

Binnen het departement loopt een project met de naam «kwantitatief informatiebeleid» waarbij het verder verminderen van bevraginglasten bij de scholen een belangrijke doelstelling is. Gekeken wordt naar de administratieve lasten, die door de school bevragingende partijen zoals Cfi, Inspectie, IBG, CBS en gemeenten worden veroorzaakt en of optimalisaties plaats kunnen vinden. B.v. door het bundelen van bevragingen. Of door het optimaal gebruik maken van reeds eerder bij de scholen – door welke instantie dan ook – opgevraagde gegevens. Dit laatste vraagt overzicht en een gegevensuitwisselingsstructuur die het mogelijk maakt dat verschillende gegevensbronnen flexibel «aangeboord» kunnen worden. Via het «kwantitatieve informatiebeleid» wordt op deze wijze door het departement flink geïnvesteerd in het verlichten van administratieve lasten bij de scholen.

**decentralisatie onderwijsachterstandenbeleid naar gemeenten is niet succesvol*

Bij de discussie over het LBK/GOA is de rol van de gemeente bij het bestrijden van onderwijsachterstanden niet bestreden, waar het gaat om VVE, ondersteuning schoolloopbaan, bestrijden voortijdig schoolverlaten, taalondersteuning, aanpak onderwijskansenbeleid. Gemeenten krijgen daarvoor middelen waar over afspraken gemaakt moeten worden met de scholen. De scholen beschikken over schoolgebonden middelen, die tezamen met de gemeentelijke middelen ruimte moeten geven om een effectieve oplossing te bereiken. Het gaat hier om lokaal maatwerk, hetgeen uiteraard overleg en secure inpassing vergen. Het LBK geeft daarvoor richtlijnen omdat de TK zicht wil houden op de mate waarin doelen zijn gerealiseerd.

**drempelbedrag huisvesting*

De drempelbijdrage van 600 gulden per leerling voor aanpassingen aan een schoolgebouw in het voortgezet onderwijs heeft al vaker tot discussies geleid. De intentie van de regeling is helder, maar de uitvoering leidt soms tot meningsverschillen tussen gemeenten en schoolbesturen. Als de regelgeving wordt aangepast, maar de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeente en schoolbestuur ongewijzigd blijft, verschuiven de problemen, maar worden deze niet opgelost. We zoeken op dit moment naar een oplossing door de verdeling van de verantwoordelijkheden en de daarbij horende budgetten te verschuiven. Daarbij zouden schoolbesturen de verantwoordelijkheid krijgen voor onderhoud en aanpassingen en zou het probleem van de eigen bijdrage geheel verdwijnen. Over deze verandering is al overleg gevoerd met besturenorganisaties en VNG. Naar de voor- en nadelen van deze verandering wordt onderzoek uitgevoerd. De resultaten worden maart 2002 verwacht. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek en het daarop volgend overleg met besturenorganisaties en VNG zullen voorstellen voor aanpassing van de regelgeving worden gedaan.

**decentralisatie huisvesting*

In het actieprogramma voor het primair en het voortgezet onderwijs

ter uitwerking van de brief «Onderwijs in stelling» is een studie aangekondigd naar de effecten van doordecentralisatie van de huisvestingsverantwoordelijkheid van gemeente naar instelling (zie de bijlage bij brief van 5 juli 2001 (TK 27 400 VIII, nr. 92).

BIJLAGE 2

Rijksbijdrage 2002 naar component in miljoenen euro

Universiteit	Onderwijs	Onderzoek	ULO	Huisvesting	AZ-deel	Totaal
LEI	69,3	122,6	0,6	8,1	54,9	255,5
UU	137,6	182,8	0,6	13,5	59,6	394,1
RUG	89,7	132,7	0,5	9,3	61,7	293,9
EUR	57,0	72,4	0,0	5,4	58,3	193,1
UM	50,9	60,3	0,0	4,7	47,5	163,4
UvA	102,5	156,3	0,5	10,9	65,3	335,4
VU	72,2	108,1	0,2	7,6	49,5	237,6
KUN	76,2	102,3	0,4	7,5	56,3	242,7
KUB	30,2	29,3	0,0	2,5	0,0	62,0
TUD	76,0	205,2	0,0	11,8	0,0	293,0
TUE	38,7	108,5	0,1	6,2	0,0	153,4
UT	37,5	81,7	0,0	5,0	0,0	124,3
Totaal	837,9	1 362,2	3,0	92,5	453,1	2 748,6